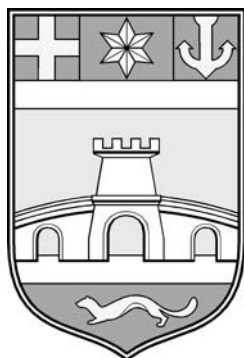

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O NEZAPOSLENOSTI
I ZAPOŠLJAVANJU U
2015. GODINI NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Podnositelj

*Hrvatski zavod za zapošljavanje
Regionalni ured Osijek*

Osijek, veljače 2016.

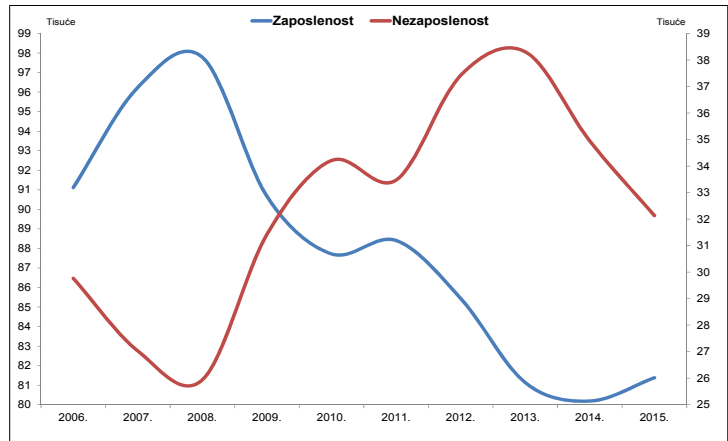
Sadržaj

Ukratko	2
Radna snaga u Osječko-baranjskoj županiji	4
Stanovništvo	4
Zaposlenost i nezaposlenost	4
Potražnja za radnom snagom (zapošljavanje)	7
Prijavljena slobodna radna mjesta	7
Zapošljavanje osoba iz evidencije Zavoda	8
Struktura evidentiranog zapošljavanja	9
Struktura evidentiranog zapošljavanja ne temelju radnog odnosa	10
Stope zapošljavanja	12
Ponuda radne snage (nezaposlenost)	13
Nezaposlenost prema spolu, dobi i razini obrazovanja	14
Nezaposlenost prema radnom iskustvu i djelatnostima prethodnog zaposlenja	16
Nezaposlene osobe s invaliditetom	17
Nezaposleni hrvatski branitelji	19
Trajanje nezaposlenosti	20
Prostorna nezaposlenost	21
Prava tijekom nezaposlenosti	28
Novčana naknada	28
Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim osobama	29
Novčana pomoć i naknada troškova tijekom obrazovanja	29
Jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova	29
Profesionalno usmjeravanje i obrazovanje	29
Profesionalno informiranje i savjetovanje	29
Radionice za nezaposlene osobe	30
Profesionalna selekcija	30
Centar za informiranje i savjetovanje o karijeri - CISOK	30
Aktivna politika zapošljavanja	32
Projekt Poticanje zapošljavanja Osječko-baranjske županije	32
Mjere aktivne politike zapošljavanja u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje	32
Osnovni pokazatelji provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja	34
Projekti s potporom Europske unije	35
IPA 2007.-2013. komponenta IV Razvoj ljudskih potencijala	35
Održivost projekata	35
Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Osječko-baranjske županije	36
Uspostavljanje partnerskih odnosa	36
Zaključak	37

Ukratko 2015.

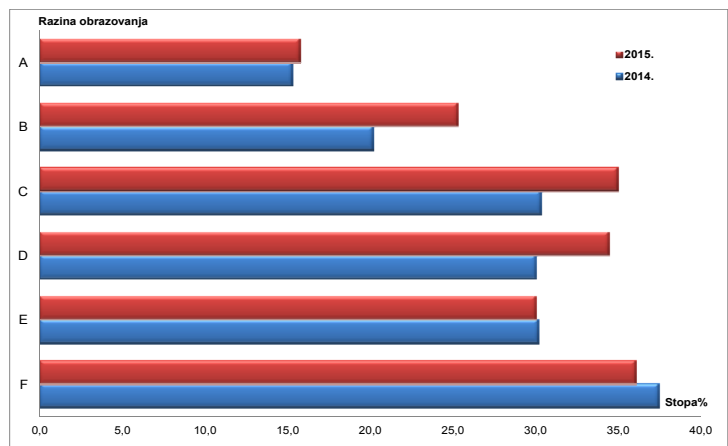
Radna snaga

- ✘ prema podacima HZMO 31. prosinca 2015. 81.382 korisnika mirovinskog osiguranja
- ✘ prema navedenim izvorima zaposlenost povećana za 1,5% ili 1.192 osobe
- ✘ u isto vrijeme nezaposlenost smanjena za 8,0% te je s 32.133 nezaposlene osobe procijenjena stopa nezaposlenosti bila 28,3%
- ✘ u odnosu na prethodnu godinu procijenjena stopa nezaposlenosti smanjena za 2,0 postotna boda
- ✘ najviše zaposlenih (podaci HZZO) u trgovini (16,1%), prerađivačkoj industriji (15,5%), obrazovanju (10,9%)

Zapošljavanje

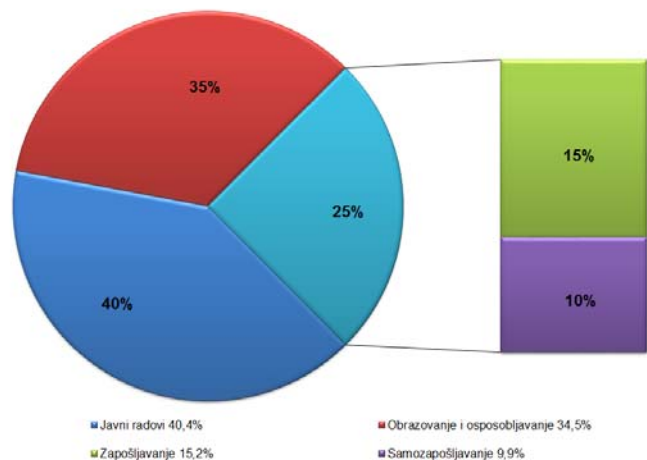
- ✘ s evidencije zaposleno temeljem radnog odnosa 20.039 osoba, 9,6% ili 1.755 osoba više nego u 2014.
- ✘ struktura zapošljavanja:
 - 49,2% žene
 - 67,2% srednjoškolskog obrazovanja
 - 91,7% na određeno vrijeme
 - 18,0% u hotelima i restoranima, 15,0% u prerađivačkoj industriji, 12,8% u trgovini
- ✘ stopa zapošljavanja 31,6%:
 - povećanje za 3,8 postotnih bodova
 - viša razina obrazovanja veća stopa zapošljavanja: sa završenim fakultetom 36,0%
 - stope veće od ukupne stope u Donjem Miholjcu (32,1%), Đakovu (31,6%) i Osijeku (32,0%)

- A Bez škole i nezavršena osnovna škola
- B Osnovna škola
- C SŠ za zanimanja u trajanju do 3 god. i škola za KV i VKV radnike
- D SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija
- E Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola
- F Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat

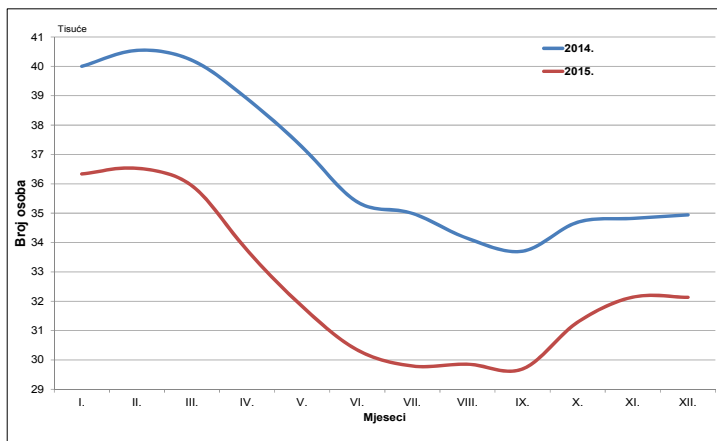
Mjere aktivne politike zapošljavanja

- ✘ 3.819 osoba zaposleno ili obrazovano:
 - potpore za zapošljavanje: 581 osoba
 - obrazovanje: 1.319 osoba
 - javni radovi: 1.542 osobe
 - potpore za samozapošljavanje: 376 osoba
 - potpore za očuvanje radnih mjesta: 1 osoba
- ✘ „Desetljeće za uključivanje Roma 2005-2015“:
 - javni radovi: 183 osobe
- ✘ osobe s invaliditetom: 111 uključenih osoba
- ✘ hrvatski branitelji: 238 uključenih osoba
- ✘ mladi do 29 godina: 1.994 uključene osobe

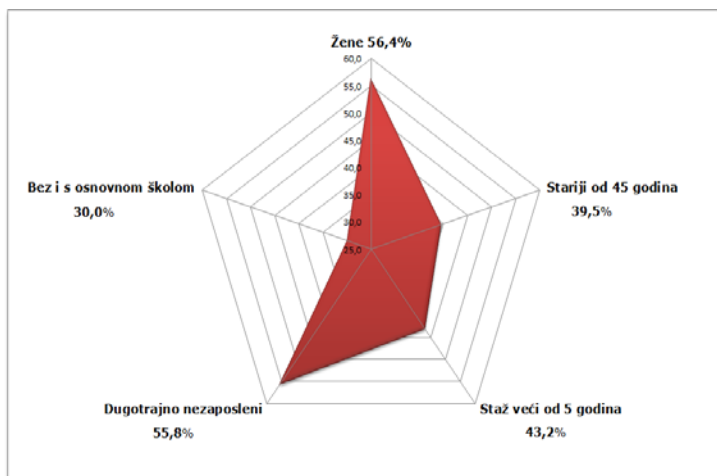
Nezaposlenost

- ✘ tijekom 2015. registrirano Ø mjesečno 32.467 nezaposlenih osoba
- ✘ smanjenje Ø nezaposlenosti u odnosu na 2014. za 11,4% ili 4.165 osoba
- ✘ razlog zaustavljanja rasta: veći broj izlazaka/zapošljavanja (31.373 osobe) od ulazaka u evidenciju (28.566 osoba)
- ✘ sezonsko obilježje nezaposlenosti:
 - najniža: rujan 29.693 osobe
 - najviša: veljača 36.528 osoba

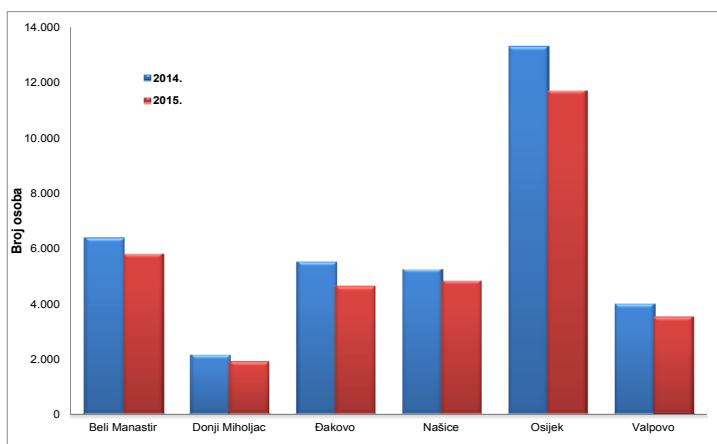
Struktura nezaposlenih

- ✘ spol: 56,4% žena, 43,6% muškaraca
- ✘ razina obrazovanja: 30,4% s trogodišnjom srednjom školom, 60,5% ukupno srednjoškolsko obrazovanje, 30,0% bez i sa završenom osnovnom školom
- ✘ dob: 39,5% osoba starije od 45 godina
- ✘ trajanje: Ø 14 mjeseci, duže od godinu dana čeka na posao 55,8% nezaposlenih
- ✘ staž: bez staža 19,3%, više od 5 godina staža 43,2%
- ✘ krajem 2015. evidentirana 761 osoba s invaliditetom ili 2,4% od ukupno nezaposlenih
- ✘ evidentirano Ø 2.917 hrvatskih branitelja ili 9,0% nezaposlenih, smanjenje za 9,8% ili 318 branitelja

Prostorna nezaposlenost

- ✘ Osječko-baranjska županija treća po nezaposlenosti u RH (11,3%)
- ✘ Ø nezaposlenost smanjena na čitavom području županije, u Belom Manastiru za 8,9%, Donjem Miholjcu za 11,5%, Đakovu za 16,0%, Našicama za 7,9%, Osijeku za 11,9% i Valpovu za 11,7%
- ✘ žene dominiraju u Našicama (58,9%), osobe starije od 45 godina u Belom Manastiru (44,7%), kao i osobe bez i sa završenom osnovnom školom (43,0%)
- ✘ najveći udio nezaposlenih koji čekaju na zaposlenje duže od jedne godine je u Našicama (64,9%)

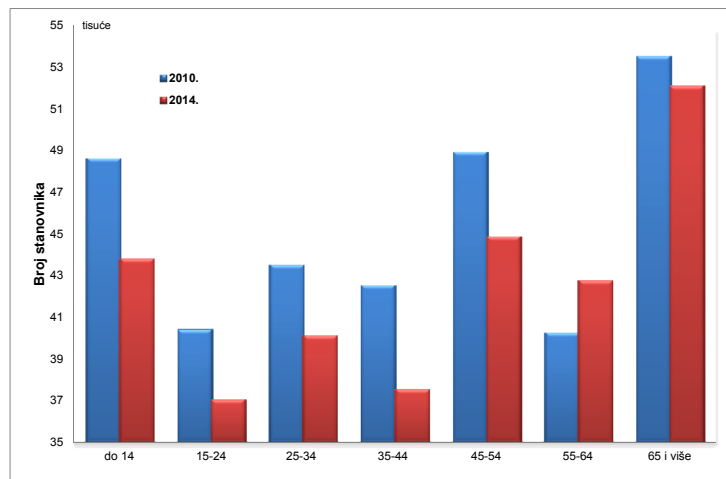

Radna snaga u Osječko - baranjskoj županiji

Prema službenim statističkim podacima i Popisu stanovništva iz 2011. godine, na području Osječko-baranjske županije živjelo je 305.032 stanovnika, što je 7,1% od ukupna broja stanovnika Republike Hrvatske (4.284.889). U petogodišnjem razdoblju, od 2010. do 2014. godine, kada je na području županije živjelo prema procjeni 298.272 stanovnika, broj stanovnika smanjio se za 19.530 ili 6,2% (Državni zavod za statistiku, Priopćenje br. 7.1.4. www.dzs.hr).

Stanovništvo predstavlja proizvodnu (radnu) snagu koja pokreće i usmjerava sve djelatnosti u prostoru, te je neophodno promatrati razvoj dobno-spolne strukture stanovništva. **Demografsko starenje** predstavlja temeljno obilježje strukture stanovništva u Republici Hrvatskoj, pa tako i u Osječko-baranjskoj županiji. Za sadašnji i sveukupni razvoj, bitan je odnos udjela sljedećih kategorija u ukupnom stanovništvu: djeca (0-14), osobe u radnoj dobi (15-64) i stariji (65+). Prema procjeni stanovništva u 2014. godini, 14,7% stanovništva pripadalo je dobnog skupini do 14 godina, 67,8% od 15 do 64 godine i 17,5% dobnog skupini od 65 i više godina. Dobna struktura, posebno kod djece, nešto je slična i na nacionalnoj razini. Međutim, smanjenje ukupnog broja stanovnika nije linearno, već je rezultat dugogodišnjeg snižavanja broja živorođenih, čime se smanjuje udjel mladih i priljev u radni kontingent, dok istovremeno raste udio stanovništva starijeg od 65 godina. Tako se u odnosu na 2010. godinu udio mladih osoba do 14 godina smanjio za 0,6 postotnih bodova, a udio starijih od 65 i više godina povećao za 0,7 postotnih bodova.

Grafikon 1.
Procjena stanovništva
prema dobi
u 2010. i 2014. godini

Administrativni statistički izvori temelje se na podacima relevantnih ustanova koje prate i evidentiraju registrirane zaposlene i nezaposlene osobe na tržištu rada: Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Prema podacima **Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje** (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize, siječanj 2016.) u prosincu 2015. godine u Osječko-baranjskoj županiji evidentirana su 81.382 korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlena), što s 32.133 nezaposlene osobe čini 113.515 ekonomski aktivnih stanovnika (radne snage). Prema istim izvorima, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, smanjena je razina radne snage za 1.615 osoba (1,4%), pod utjecajem povećanja zaposlenog (za 1,5% ili 1.192 osobe) i smanjenja nezaposlenog (za 8,0% ili 2.807 osoba) stanovništva, što znači da je jedan dio stanovništva izašao iz radno sposobnog stanovništva (stariji od 64 godine) ili otišao u ekonomski neaktivno radno sposobno stanovništvo.

Od ukupno 81.382 zaposlene osobe, 69.324 radnika (85,2%) bila su zaposlena kod pravnih i 6.182 (7,6%) kod fizičkih osoba. 2.971 (3,7%) je obrtnik, 1.978 (2,4%) poljoprivrednika, te 927 (1,1%) radnika koji obavljaju samostalne profesionalne djelatnosti. Prema istom izvoru podataka, ukupan broj zaposlenih (osiguranika, bez produženog osiguranja) u Republici Hrvatskoj bio je 1.407.204, te je županija sudjelovala s udjelom od 5,8%. Prema spolu, dominiraju zaposleni muškarci s udjelom od 54,0% naspram 45,0% zaposlenih žena, kao i prethodne godine.

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tablica 1.	Zaposlenost i nezaposlenost od 2006. do 2015. (stanje 31. prosinca)										
	Stanje 31.12.	Osiguranci HZMO			Nezaposleni HZZ			Radna snaga			Stopa nezaposlenosti
		Broj	Udio u RH	Verižni indeks	Broj	Udio u RH	Verižni indeks	Broj	Udio u RH	Verižni indeks	
2006.	91.115	6,0	102,9	29.767	10,2	95,1	120.882	6,6	100,9	24,6	
2007.	96.246	6,1	105,6	27.025	10,6	90,8	123.271	6,7	102,0	21,9	
2008.	97.782	6,1	101,6	25.942	10,8	96,0	123.724	6,7	100,4	21,0	
2009.	90.659	6,0	92,7	31.430	10,8	121,2	122.089	6,7	98,7	25,7	
2010.	87.721	6,0	96,8	34.211	10,7	108,8	121.932	6,8	99,9	28,1	
2011.	88.404	6,0	100,8	33.474	10,6	97,8	121.878	6,9	100,0	27,5	
2012.	85.438	6,0	96,6	37.426	10,4	111,8	122.864	6,9	100,8	30,5	
2013.	81.131	5,8	95,0	38.309	10,5	102,4	119.440	6,8	97,2	32,1	
2014.	80.190	5,8	98,8	34.940	11,0	91,2	115.130	6,7	96,4	30,3	
2015.	81.382	5,8	101,5	32.133	11,3	92,0	113.515	6,7	98,6	28,3	

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje

Procijenjena stopa registrirane nezaposlenosti Osječko-baranjske županije u prosincu 2015. godine iznosila je 28,3%, naspram stopi od 30,3% u prosincu 2014. godine. Istovremeno stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj bila je 16,9%.

Tablica 2.	Struktura radne snage 31. prosinca 2014. i 2015. godine					
		2014.		2015.		Indeks 2015/2014.
		Županija	Udio u RH	Županija	Udio u RH	
Radna snaga	115.130	6,7	113.515	6,7	98,6	
Zaposleni	80.190	5,8	81.382	5,8	101,5	
- Zaposleni kod pravnih osoba	68.035	5,8	69.324	5,8	101,9	
- Zaposleni kod fizičkih osoba	6.064	5,8	6.182	5,9	101,9	
- Obrtnici	3.111	5,2	2.971	5,1	95,5	
- Poljoprivrednici	2.065	9,4	1.978	9,6	95,8	
- Samostalne profesionalne djelatnosti	915	4,4	927	4,4	101,3	
Nezaposleni	34.940	11,0	32.133	11,3	92,0	
Stopa registrirane nezaposlenosti	30,3	18,6	28,3	16,9	-2,0	

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje

U ostalim županijama stope nezaposlenosti kretale su se od najniže 8,0% u Gradu Zagrebu do najviše od 32,4% u Virovitičko-podravskoj županiji. Niže stope dominiraju i u Istarskoj (9,4%), Varaždinskoj (9,9%), Međimurskoj županiji (11,8%), dok vrlo visoke u Sisačko-moslavačkoj (31,9%) i Vukovarsko-srijemskoj županiji (30,3%). Ako promatramo stopu nezaposlenosti prema rastu/padu u odnosu na prosinac 2014. godine, stopa nezaposlenosti se smanjila na čitavom području Republike Hrvatske, a najizraženije u Brodsko-posavskoj (za i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, za 3,4 postotna boda. Najmanje smanjenje zabilježeno je u Šibensko-kninskoj i Istarskoj županiji, te Gradu Zagrebu, za 0,8 postotnih bodova.

Prema podacima **Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje** na kraju 2015. godine u Osječko-baranjskoj županiji registrirano je 91.288 korisnika zdravstvenog osiguranja (zaposlena), od kojih je 12.027 (13,2%) osoba iz samostalne gospodarske i profesionalne djelatnosti.

Najveći udio zaposlenih prema djelatnostima imaju poslovni subjekti trgovine (12.758 ili 16,1%), prerađivačke industrije (12.288 ili 15,5%), obrazovanja (8.661 ili 10,9%), javne uprave i obrane (7.608 ili 9,6%), te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (6.109 ili 7,7%). Unutar prerađivačke industrije najveći broj zaposlenih je u proizvodnji prehrambenih proizvoda (25,9%), proizvodnji strojeva i uređaja (9,6%), proizvodnji gotovih metalnih proizvoda (7,6%), proizvodnji odjeće (7,4%) te proizvodnji kemikalija i kemijskih proizvoda (7,4%).

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tablica 3.		Korisnici zdravstvenog osiguranja (zaposleni) prema djelatnostima 31. prosinca 2015.					
		Djelatnost (NKD-2007)		Broj	Sastav %	Rast/pad (2014.)	
%	Broj						
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4.803	6,1	3,9	180	3.600	1.203
B	Rudarstvo i vađenje	6	0,0	200,0	4	6	
C	Prerađivačka industrija	12.288	15,5	-1,2	-152	7.942	4.346
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klim.	1.217	1,5	3,9	46	981	236
E	Opskrba vodom, ukl. otp. voda, gosp. otpadom	1.885	2,4	6,1	109	1.393	492
F	Građevinarstvo	5.845	7,4	3,0	172	5.209	636
G	Trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i mot.	12.758	16,1	2,3	283	6.366	6.392
H	Prijevoz i skladištenje	3.058	3,9	-1,2	-38	2.406	652
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usl. hrane	2.361	3,0	-1,2	-28	1.126	1.235
J	Informacije i komunikacije	1.575	2,0	9,5	137	1.067	508
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2.100	2,6	-5,0	-110	713	1.387
L	Poslovanje nekretninama	326	0,4	-9,2	-33	170	156
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3.319	4,2	7,9	243	1.888	1.431
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.847	3,6	5,7	153	1.740	1.107
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	7.608	9,6	-1,8	-140	4.798	2.810
P	Obrazovanje	8.661	10,9	3,1	262	2.063	6.598
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	6.109	7,7	1,9	114	1.460	4.649
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	1.253	1,6	2,7	33	523	730
S	Ostale uslužne djelatnosti	1.237	1,6	4,7	55	462	775
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	5	0,0	-37,5	-3	3	2
Ukupno		79.261	100,0	1,7	1.287	43.916	35.345
Samostalne gospodarske i profesionalne djelatnosti		12.027		-0,5	-63	7.141	4.886
Sveukupno		91.288		1,4	1.224	51.057	40.231

Izvor: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Služba za plan i analizu, siječanj 2016.

U odnosu na kraj 2014. godine zaposlenost je povećana za 1,4% ili 1.224 osobe, na što je utjecalo povećanje zaposlenih u trgovini (za 283 osobe), obrazovanju (262 osobe), stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (243 osobe), te poljoprivredi, lov i šumarstvu (180 osoba). Smanjenje zaposlenih dominira u prerađivačkoj industriji (za 152 osobe), javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju (za 140 osoba) te financijskim djelatnostima i djelatnosti osiguranja (za 110 osoba).

Tablica 4.		Ulasci i izlasci iz evidencije nezaposlenih u 2015. godini			
		Broj	Udio (%)	Razlika 2014.	Stopa (%) rasta/pada
prosječna nezaposlenost		32.467		-4.165	-11,4
ukupno novoprijavljeni		28.566	100,0	991	3,6
- bili zaposleni		22.769	79,7	622	2,8
- prvi puta traže posao		5.797	20,3	369	6,8
ukupno brisani		31.373	100,0	429	1,4
- zapošljavanje		22.188	70,7	2.102	10,5
- izlaz iz radne snage		2.145	6,8	-317	-12,9
- nepridržavanje zakonskih odredbi		5.374	17,1	-1.025	-16,0
- odjava s evidencije		945	3,0	-320	-25,3
- ostali razlozi		721	2,3	-11	-1,5

Tijekom 2015. godine u **Hrvatskom** je **zavodu za zapošljavanje Regionalnom uredu Osijek** registrirano je prosječno mjesečno 32.467 nezaposlenih osoba, što je za 11,4% ili 4.165 osoba manje od prosjeka prethodne godine. Na smanjenje/rast nezaposlenosti utječe priliv i odliv nezaposlenih osoba u(iz) evidenciju(e) Zavoda.

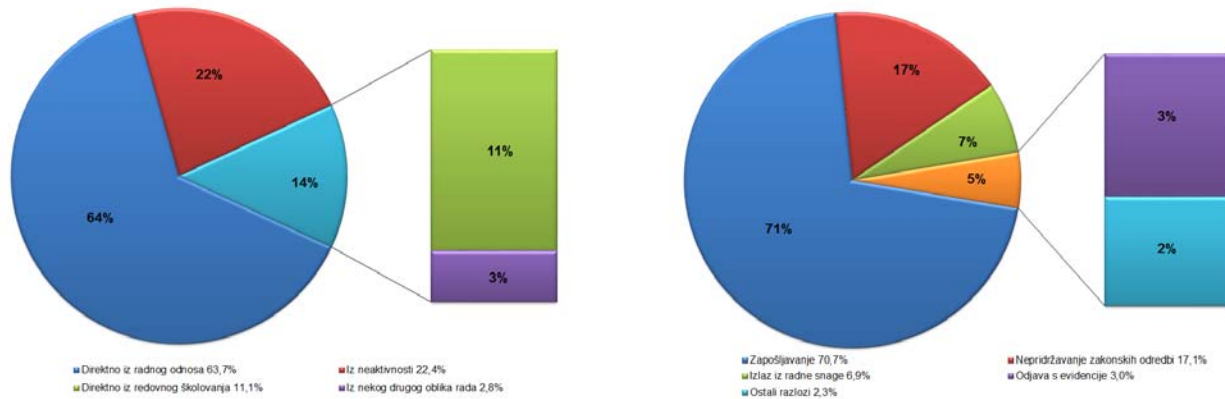
Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tako je na smanjenje nezaposlenosti u 2015. godini utjecao izraženiji odljev od priljeva na evidenciju Zavoda, tj. manji broj novoprijavljenih na evidenciju od brisanih osoba s evidencije Zavoda.

Tijekom 2015. godine na evidenciju Zavoda prijavilo se 28.566 novih osoba, što je za 3,6% ili 991 osobu više nego u 2014. godini. Većina novoprijavljenih, njih 22.769 ili 79,7%, bili su zaposleni, a najčešći dolazak u evidenciju je zbog isteka ugovora na određeno vrijeme (16.162 osobe ili 71,0%), te zbog poslovno uvjetovanog otkaza (3.051 osoba ili 13,4%) nastalog iz gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga. Prema aktivnosti prije ulaska u evidenciju nezaposlenih, najviše osoba došlo je direktno iz radnog odnosa (63,7%) i iz neaktivnosti (22,4%). Preostalih 13,9% pristiglo je iz redovnog školovanja (11,0%) ili nekog drugog oblika rada.

Grafikon 2.

Ulasci i izlasci iz nezaposlenosti u 2015. godini

Istovremeno s evidencije nezaposlenih brisane su, zbog zaposlenja i ostalih razloga osim zaposlenja, 31.373 osobe, što je za 1,4% ili 429 osoba više nego u 2014. godini.

Ukupni broj zaposlenih osoba s evidencije Zavoda, njih 22.188 čini 70,7% od ukupnih "izlazaka" iz evidentirane nezaposlenosti, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 10,5% ili 2.102 osobe. Od ovog broja 167 osoba radilo je po ugovoru o djelu i ostvarivalo mjesečni primitak veći od prosječnog iznosa novčane naknade (prema podacima Regos-a), 1.441 osoba se stručno osposobljavala bez zasnivanja radnog odnosa, te je 529 osoba otvorilo obrt (322 osobe), poduzeće (173 osobe), odnosno prijavile obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (34 osobe).

Ostalih 29,3% ili 9.185 osoba brisano je iz evidencije nezaposlenih iz drugih razloga sukladno Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, br. 12/13 - pročišćeni tekst, 153/13). Najčešći razlozi brisanja, osim evidentiranog zaposlenja, bili su: nepridržavanje zakonskih odredbi o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad (5.374 osobe ili 17,1% od ukupnih izlazaka iz evidencije), svojevolumni izlaz iz radne snage (2.145 osoba ili 6,8%), te odjava s evidencije (945 osoba ili 3,0%).

Potražnja za radnom snagom (zapošljavanje)

Prijavljena slobodna radna mjesta

Tijekom 2015. godine povećao se broj prijavljenih potreba za radnicima, te je 2.218 poslodavaca prijavilo Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Regionalnom uredu Osijek ukupno 16.173 slobodna radna mjesta, tj. za 5.387 ili 49,9% više nego u 2014. godini. 3.154 radna mjesta su za rad na neodređeno vrijeme, 19,5% od ukupnih potreba ili 78,1% (1.383 radna mjesta) više nego u 2014. godini. Kao i prethodnih godina, priprema za sezonske poslove u poljoprivredi, turizmu i građevinarstvu uvjetovala je najviše slobodnih radnih mjesta u ožujku (2.479), dok najmanje u prosincu (639 slobodnih radnih mjesta).

S obzirom na rodove zanimanja sukladno Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NKZ 2010), poslodavci su tijekom 2015. godine najviše tražili radnike jednostavnih zanimanja (4.262 slobodna radna mjesta ili 26,4%) i znanstvenike, inženjere i stručnjake (4.173 slobodna radna mjesta ili 25,8%), tj. medicinske tehničare/medicinske sestre opće njege, glavne medicinske tehničare/medicinske sestre i doktore medicine,

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

ekonomske stručnjake, pravne stručnjake, sveučilišne i visokoškolske nastavnike, predškolske odgajatelje, diplomirane inženjere elektrotehnike i građevinarstva. Relativno dobra tražena zanimanja bila su zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (2.458 ili 15,2%), te uslužna i trgovačka zanimanja (2.038 ili 12,6%).

Tablica 5.	Prijavljena slobodna radna mjesta prema rodovima zanimanjima u 2015. godini					
	Rod NKZ 2010	Ukupno		Neodređeno		Indeks 2015/2014.
		Broj	%	Broj	% u uk.	
(1) Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	14	0,1	2	14,3	140,0	
(2) Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	4.173	25,8	1.054	25,3	137,2	
(3) Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	1.475	9,1	335	22,7	160,9	
(4) Administrativni službenici/administrativne službenice	823	5,1	115	14,0	135,1	
(5) Uslužna i trgovačka zanimanja	2.038	12,6	460			
(6) Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	47	0,3	35	74,5	335,7	
(7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	2.458	15,2	669	27,2	164,7	
(8) Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	883	5,5	218	24,7	176,2	
(9) Jednostavna zanimanja	4.262	26,4	266	6,2	144,7	
Ukupno	16.173	100,0	3.154	19,5	149,9	

Također, najviše slobodnih radnih mjesta na neodređeno vrijeme bilo je za stručnjake i znanstvenike (1.054 ili 33,4%), te za zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (669 ili 21,2%). Najveći udio u ukupnim prijavljenim slobodnim radnim mjestima imaju radna mjesta na neodređeno vrijeme za poljoprivrednike, šumare, ribare i lovce (74,5%), ali i zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (27,2%).

Razlog povećanja prijavljenih slobodnih radnih mjesta je povećanje radnih mjesta u svim ispostavama, a najveće je zabilježeno u Đakovu (za 71,5% ili 889 slobodnih radnih mjesta). Slijede Našice (za 66,5% ili 522), Osijek (za 64,3% ili 3.388), Donji Miholjac (za 23,2% ili 83), Beli Manastir (za 21,0% ili 462) te Valpovo s povećanjem od 3,6% ili 33 slobodna radna mjesta.

Povećanje prijavljenih slobodnih radnih mjesta u Osijeku, povećalo je njegov udjel u ukupnom broju slobodnih radnih mjesta sa 48,8% na 53,5%. Po udjelu slijede Beli Manastir (16,5%), Đakovo (13,3%), Našice (8,1%), Valpovo (5,9%) te Donji Miholjac s udjelom od 2,7%.

Tablica 6.	Prijavljena slobodna radna mjesta po ispostavama u 2014. i 2015. godini							
	Godina	RU Osijek	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
	2014.	10.786	2.201	358	1.258	785	5.265	919
	2015.	16.173	2.663	441	2.157	1.307	8.653	952
	Indeks 2015/2014.	149,9	121,0	123,2	171,5	166,5	164,3	103,6

Zapošljavanje osoba iz evidencije Zavoda

Tijekom 2015. godine iz evidencije Zavoda zaposleno je ukupno 22.188 osoba, što je za 2.102 osobe ili 10,5% više nego 2014. godine. 20.039 osoba ili 90,3% zaposleno je na temelju radnog odnosa, a 2.149 osoba ili 9,7% na temelju drugih poslovnih aktivnosti. I pored povećanja zapošljavanja na temelju radnog odnosa u odnosu na prethodnu godinu za 9,6% ili 1.755 osoba, smanjio se njegov udio u ukupnom zapošljavanju za 0,7 postotnih bodova. Sezonski poslovi (posebno u poljoprivredi, turizmu i građevinarstvu) utjecali su na najveće zapošljavanje u travnju (2.917 osoba) i lipnju (2.688 osoba), a najmanje u siječnju (1.001 osoba) i veljači (1.192 osobe).

Struktura evidentiranog zapošljavanja

Od ukupna broja zaposlenih, 10.914 osoba bile su **žene**, s udjelom u ukupnom zapošljavanju od 49,2%, naspram 49,0% u 2014. godini. U odnosu na 2014. godinu zapošljavanje žena povećalo se za 10,8% ili 1.063 žene, a zapošljavanje muškaraca za 10,2% ili 1.039 muškarca.

Tablica 7.		Zaposlene osobe s evidencije nezaposlenih prema razini obrazovanja u 2014. i 2015. godini						
		Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
			A	B	C	D	E	F
UKUPNO	2014.	20.086	651	2.608	6.654	6.754	1.089	2.330
	Struktura	100,0	3,2	13,0	33,1	33,6	5,4	11,6
	2015.	22.188	610	3.121	7.287	7.626	1.203	2.341
	Struktura	100,0	2,7	14,1	32,8	34,4	5,4	10,6
Indeks 15/14.		110,5	93,7	119,7	109,5	112,9	110,5	100,5
ŽENE	2014.	9.851	324	1.325	2.376	3.553	691	1.582
	Struktura	100,0	3,3	13,5	24,1	36,1	7,0	16,1
	2015.	10.914	316	1.586	2.702	3.966	754	1.590
	Struktura	100,0	2,9	14,5	24,8	36,3	6,9	14,6
Indeks 15/14.		110,8	97,5	119,7	113,7	111,6	109,1	100,5
MUŠKARCI	2014.	10.235	327	1.283	4.278	3.201	398	748
	Struktura	100,0	3,2	12,5	41,8	31,3	3,9	7,3
	2015.	11.274	294	1.535	4.585	3.660	449	751
	Struktura	100,0	2,6	13,6	40,7	32,5	4,0	6,7
Indeks 15/14.		110,2	89,9	119,6	107,2	114,3	112,8	100,4

Razina obrazovanja - više od 67% evidentiranog zapošljavanja odnosi se na osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem, uključujući osobe sa završenom trogodišnjom srednjom školom i školom za KV i VKV radnike (7.287 osoba ili 32,8%) te osobe s četverogodišnjom srednjom školom i gimnazijom (7.626 osoba ili 34,4%). Najmanji udio zapošljavanja bio je kod osoba s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom, 1.203 osobe ili 5,4%. U usporedbi s prethodnom godinom, povećano je evidentirano zapošljavanje kod osoba svih razina obrazovanja, a najizraženije kod osoba sa završenom osnovnom školom (za 19,7% ili 513 osoba) i četverogodišnjom srednjom školom (za 12,9% ili 872 osobe). Kod osoba bez obrazovanja, odnosno bez škole i nezavršene osnovne škole, zapošljavanje se manjilo za 6,3% ili 41 osobu.

Prostorno zapošljavanje - na kretanje zapošljavanja najveći utjecaj imaju promjene u zapošljavanju u Osijeku, budući da Osijek dominira s udjelom od 39,2% u ukupnom broju zaposlenih. Po udjelu slijede Beli Manastir (16,6%), Đakovo (15,1%), Našice (12,8%), Valpovo (10,5%), te Donji Miholjac (5,9%). U odnosu na 2014. godinu povećanje zapošljavanja zabilježeno je na čitavom području Osječko-baranjske županije, a najizraženije u Našicama (za 21,2% ili 495 osoba) i Đakovu (za 13,0% 384 osobe).

Tablica 8.		Zaposlene osobe prema razini obrazovanja i ispostavama u 2015. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	610	293	19	66	42	123	67
	B	3.121	742	224	503	387	947	318
	C	7.287	1.095	462	1.195	1.158	2.600	777
	D	7.626	1.252	445	1.110	867	3.090	862
	E	1.203	128	59	182	168	554	112
	F	2.341	174	101	287	207	1.388	184
	Ukupno	22.188	3.684	1.310	3.343	2.829	8.702	2.320
	Indeks 15/14.	110,5	108,4	106,9	113,0	121,2	108,4	108,3
ŽENE	A	316	174	10	30	17	62	23
	B	1.586	356	118	282	188	481	161
	C	2.702	358	150	449	424	1.032	289
	D	3.966	641	229	572	395	1.674	455
	E	754	73	38	127	103	345	68
	F	1.590	108	67	195	137	961	122
	Ukupno	10.914	1.710	612	1.655	1.264	4.555	1.118
	Indeks 15/14.	110,8	109,8	105,5	112,6	121,4	108,6	111,0
MUŠKARCI	A	294	119	9	36	25	61	44
	B	1.535	386	106	221	199	466	157
	C	4.585	737	312	746	734	1.568	488
	D	3.660	611	216	538	472	1.416	407
	E	449	55	21	55	65	209	44
	F	751	66	34	92	70	427	62
	Ukupno	11.274	1.974	698	1.688	1.565	4.147	1.202
	Indeks 15/14.	110,2	107,1	108,0	113,4	121,0	108,3	105,9

Struktura evidentiranog zapošljavanja na temelju radnog odnosa

Kao što smo naveli, 20.039 osoba ili 90,3% zaposleno je na temelju radnog odnosa, odnosno 9,6% ili 1.755 osoba više u odnosu na 2014. godinu.

Poredak pojedinih rodova **zanimanja** (sukladno Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja NKZ 2010) u evidentiranome zapošljavanju bio je sljedeći:

- (5) uslužna i trgovačka zanimanja (4.595 osoba ili 22,9%)
- (7) zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (3.504 osobe ili 17,5%)
- (9) jednostavna zanimanja (3.267 osoba ili 16,3%)
- (3) tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice (2.939 osoba ili 14,7%)
- (2) znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje (2.217 osoba ili 11,1%)
- (4) administrativni službenici/administrativne službenice (2.182 osobe ili 10,9%)
- (8) rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda strojevima i vozilima (1.216 osoba ili 6,1%)
- (6) poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje (111 osoba ili 0,6%)
te 5 osoba (1) zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice i 3 osobe (0) vojnih zanimanjima

➤ S obzirom na **radno iskustvo**, od ukupna broja zaposlenih, 17.216 osoba (85,9%) imalo je prethodno radno iskustvo, a 2.823 osobe (14,1%) prvi put su se zaposlile. U usporedbi s prethodnom godinom, povećao se udio zaposlenih bez radnog iskustva za 1,2 postotna boda, a smanjio udio zaposlenih s prethodnim radnim iskustvom.

➤ **Trajanje zaposlenja** - na određeno vrijeme zaposleno je 18.379 osoba (91,7%), a na neodređeno 1.660 osoba (8,3%). U usporedbi s 2014. godinom povećan je udio zapošljavanja na neodređeno vrijeme, a smanjen na određeno vrijeme za 2,9 postotnih bodova.

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

➤ **Djelatnosti zaposlenja** - uobičajeno je da u evidenciju nezaposlenih najviše osoba s prethodnim radnim iskustvom dolazi iz prerađivačke industrije, trgovine, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Međutim, ta tri područja djelatnosti, s građevinarstvom i poljoprivredom, šumarstvom, ribarstvom, istodobno i zapošljavaju najveći broj osoba. U 2015. godini udio pet vodećih djelatnosti u ukupnom zapošljavanju bio je 62,8% (12.585 osoba). Njihovo zapošljavanje utjecalo je i na promjene u ukupnom zapošljavanju, tako je u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno povećanje zapošljavanja u građevinarstvu (za 9,8% ili 177 osoba), trgovini (za 9,5% ili 223 osobe), djelatnostima pružanja smještaja, pripremi i usluživanja hrane (za 4,8% ili 167 osoba), te u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (za 3,4% ili 47 osoba. Zapošljavanje na temelju ugovora o radu se smanjilo u prerađivačkoj industriji za 6,5% ili 210 osoba.

Djelatnosti NKD-a		Prijavljena slobodna radna mjesta			Zaposleni s evidencije Zavoda		
		Broj	%	Indeks 15/14.	Broj	%	Indeks 15/14.
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.019	6,3	173,6	1.422	7,1	103,4
B	Rudarstvo i vađenje				11	0,1	61,1
C	Prerađivačka industrija	1.594	9,9	144,4	3.014	15,0	93,5
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	157	1,0	191,5	49	0,2	98,0
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	149	0,9	146,1	325	1,6	95,3
F	Građevinarstvo	1.482	9,2	168,2	1.977	9,9	109,8
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	1.103	6,8	125,1	2.561	12,8	109,5
H	Prijevoz i skladištenje	518	3,2	161,4	488	2,4	96,4
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	790	4,9	129,3	3.611	18,0	104,8
J	Informacije i komunikacije	120	0,7	90,9	154	0,8	84,6
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	94	0,6	218,6	128	0,6	119,6
L	Poslovanje nekretninama	93	0,6	516,7	113	0,6	161,4
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	532	3,3	161,7	746	3,7	110,4
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	680	4,2	153,2	1.511	7,5	111,3
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	3.572	22,1	171,7	1.490	7,4	306,6
P	Obrazovanje	1.639	10,1	97,2	1.063	5,3	109,4
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1.833	11,3	220,6	716	3,6	105,6
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	98	0,6	116,7	172	0,9	115,4
S	Ostale uslužne djelatnosti	700	4,3	123,2	449	2,2	96,1
T	Djelatnosti kućanstava kao poslod.; proizvode razl. robu i usluge i obav. različite usluge za vl. potrebe				38	0,2	90,5
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela				1	0,0	
UKUPNO		16.173	100,0	149,9	20.039	100,0	109,6

➤ **Sezonsko zapošljavanje na moru** - Regionalni ured Osijek, već tradicionalno, zapošljava djelatnike na sezonskim poslovima na moru. Najtraženiji su kvalificirani radnici ugostiteljske struke - kuhari i konobari. Pored njih se zapošljavaju i pomoćni radnici za koje je najvažnije radno iskustvo u ugostiteljskoj struci te poznavanje stranih jezika. Mlađe osobe i studenti često se zapošljavaju kao turistički animatori. Tijekom 2015. godine s područja Osječko-baranjske županije 3.094 nezaposlene osobe radile su na sezonskim poslovima na moru, što je za 5,8% ili 192 osobe manje nego 2014. godine. Budući da se pri zapošljavanju veliki broj nezaposlenih ne prijavljuje Zavodu podaci su nepotpuni i daleko je veći broj osoba koje su radile na moru. Veliki hotelski lanci s Jadrana već su u studenom i prosincu 2015. krenuli za potražnjom radne snage za sezonu 2016. po „kopnenim“ županijama.

Stope zapošljavanja

Godišnja stopa zapošljavanja pokazuje koliko se osoba zaposlilo na temelju radnog odnosa od ukupna broja nezaposlenih koji su tijekom godine tražili zaposlenje. U 2015. godini stopa zapošljavanja iznosila je 31,6%, što znači da su se na sto novoprijavljenih i nezaposlenih zapošljavale temeljem ugovora o radu 32 osobe. U odnosu na prethodnu godinu stopa zapošljavanja povećala se za 3,8 postotnih bodova.

➤ **Razina obrazovanja i rodovi zanimanja** - postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja prema završenom obrazovanju, tako se kretala od 15,7% za radnike bez završene osnovne škole i 25,2% sa završenom osnovnom školom, preko 30,0% za radnike s prvim stupnjem fakulteta i 34,4% sa završenim četverogodišnjom srednjom školom, do 34,9% za radnike sa završenom trogodišnjom srednjom školom i 36,0% s fakultetom.

Da bi dobili što bolju sliku strukture nezaposlenih i zapošljavanja po zanimanjima u sljedećoj smo tablici prikazali osnovne pokazatelje (spolna i dobna struktura, trajanje nezaposlenosti, stope zapošljavanja) za ocjenjivanje lakše, odnosno teže zapošljivih rodova zanimanja. Postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja između zanimanja razvrstanih prema rodovima, tako se stopa zapošljavanja u 2015. godini kretala od 16,7% za zakonodavce, dužnosnike i direktore do 36,9% za znanstvenike, inženjere i stručnjake.

Tablica 10.	Struktura nezaposlenih osoba 31. prosinca 2015. godine i stope zapošljavanja u 2015. godini prema rodovima zanimanja				
Rod NKZ 2010	Ukupno	Udio žena	Udio starijih od 45 god.	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	Stope zapošljavanja 2015.
(0) Vojna zanimanja					60,0
(1) Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	14	28,6	71,4	7,3	16,7
(2) Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	2.430	67,5	16,6	5,2	36,9
(3) Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	4.043	46,8	21,0	6,1	33,3
(4) Administrativni službenici/administrativne službenice	3.514	72,3	30,9	10,2	30,4
(5) Uslužna i trgovačka zanimanja	6.364	75,4	28,8	11,2	35,1
(6) Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	275	58,9	37,8	22,1	24,6
(7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	4.334	25,2	42,1	13,8	36,3
(8) Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	1.635	34,7	61,4	22,7	36,2
(9) Jednostavna zanimanja	9.524	59,8	59,2	25,1	21,9
Ukupno	32.133	57,2	39,7	13,6	31,6

Unutar rodova zanimanja također postoje velike razlike u stopi zapošljavanja između skupina zanimanja. Tablica 11. prikazuje deset skupina zanimanja s najvećom i najnižom stopom zapošljavanja. Obuhvaćene su najfrekventnije skupine zanimanja (iznad 40 nezaposlenih) na kraju 2015. godine.

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tablica 11.	Skupine zanimanja s najvećom i najnižom stopom zapošljavanja				
	Skupine zanimanja	Nezaposlenost 31.12.2015.			Stope zapošljavanja 2015.
		Ukupno	Žena	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	
10 s najvećim stopama zapošljavanja					
(2341) Učitelji/učiteljice razredne/predmetne nastave u osn. školama	110	101	3,2	56,2	
(8332) Vozači/vozačice teretnih vozila i kamiona	239	1	5,4	50,9	
(8342) Rukovatelji/rukovateljice građevinskim i sličnim strojevima	82		9,2	50,2	
(2221) Glavni medicinski tehničari/glavne medicinske sestre opće njege	151	124	5,6	50,0	
(3143) Šumarski tehničari/šumarske tehničarke	52	6	5,5	49,3	
(2330) Nastavnici/nastavnice u srednjim školama	205	151	3,1	47,6	
(7212) Zavarivači/zavarivačice i srodna zanimanja	45		13,8	45,4	
(7115) Tesari i građevinski stolari/tesarice i građevinske stolarice	85		12,9	44,6	
(5414) Zaštitari/zaštitarke	145	19	22,2	44,4	
(5131) Konobari/konobarice	796	299	3,8	44,0	
10 s najnižim stopama zapošljavanja					
(9333) Rukovatelji/rukovateljice teretom	737	314	28,7	19,7	
(3411) Pravni asistenti/pravne asistentice i srodna zanimanja	99	88	6,6	19,6	
(9613) Čistači/čistačice ulica i srodna zanimanja	310	86	23,2	18,2	
(9213) Radnici/radnice na poljopr. gospodarstvu mješovite proizvodnje	1.366	785	16,6	18,0	
(7119) Zidari/zidarice i srodna građevinska zanimanja d.n.	50	1	31,0	17,9	
(9621) Dostavljači, nosači/dostavljačice, nosačice i srodna zanimanja	133	27	23,6	17,9	
(9112) Domaćinska zanimanja u uredima, hotelima i ostalim objektima	2.056	2.048	30,8	17,5	
(6113) Vrtlari/vrtlarke, hortikulturni djelatnici/hortikulturne djelatnice	108	71	30,5	16,4	
(9321) Ručni pakiratelji/ručne pakirateljice	115	91	61,8	16,4	
(9612) Radnici/radnice na razvrstavanju otpada	61	16	28,0	3,4	

➤ Promatramo li stopu zapošljavanja **po regionalnim područjima** naše županije, tj. po ispostavama prosječna stopa zapošljavanja bila je 31,5%. Stope relativno više od prosječne ostvarene su u Donjem Miholjcu (32,1%), Đakovu (31,6%) i Osijeku (32,0%). Novoprijavljene osobe, kao i zaposlene osobe, utjecale su na niže stope zapošljavanja u Belom Manastiru (31,2%) i Našicama (30,6%).

Tablica 12.	Stope zapošljavanja po ispostavama u 2014. i 2015. godini							
	Godina	RU Osijek	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
	2014.	27,8	28,4	29,6	26,0	24,7	28,5	29,3
	2015.	31,6	31,2	32,1	31,6	30,6	32,0	31,5
	Razlika 2015/2014.	3,8	2,8	2,6	5,6	5,9	3,4	2,2

Ponuda radne snage (nezaposlenost)

Tijekom 2015. godine broj nezaposlenih u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Regionalnog ureda Osijek kretao se prema uobičajenom sezonskom obrascu. Početkom godine nezaposlenost je bila visoka i blago opadala, potom se završetkom sezonskih poslova, krajem ljeta, povećavala sve do kraja godine. U skladu s tim, najveći broj nezaposlenih zabilježen je u veljači (36.528 osoba), a najmanji u rujnu (29.693 osobe).

Registrirana nezaposlenost se tijekom 2015. godine smanjivala prosječno mjesečno za 0,6% ili 234 osobe, na što je utjecalo prosječno mjesečno povećanje u siječnju i veljači za 2,3% ili 794 osobe, prosječno mjesečno smanjenje od ožujka do srpnja za 4,0% ili 1.347 osoba, povećanje u kolovozu za 0,2% ili 64 osobe i smanjenje u rujnu za 0,5% ili 164 osobe, prosječno mjesečno povećanje u listopadu i studenom za 4,0% ili 1.224 osobe.

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Istovremeno, nezaposlenost žena smanjivala se po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,4% ili 80 žena, a muškaraca po stopi od 2,4% ili 154 muškarca.

Tablica 13.	Broj evidentiranih nezaposlenih osoba u 2014. i 2015. godini				
	Godina	Prosječni broj	Verižni indeks	Dana 31.12.	Verižni indeks
	2014.	36.632	100,0	34.940	91,2
	2015.	32.467	88,6	32.133	92,0

Krajem prosinca 2015. godine u Regionalnom uredu Osijek evidentirane su 32.133 nezaposlene osobe, što je 8,0% ili 2.807 osoba manje nego na kraju 2014. godine. Na taj dan, udio nezaposlenih u ukupnoj populaciji Republike Hrvatske bio je 11,3%.

Nezaposlenost prema spolu, dobi i razini obrazovanja

U 2015. godini prosječni broj nezaposlenih smanjio se za 11,4% ili 4.165 osoba u usporedbi s prethodnom godinom. Međutim, smanjenje nezaposlenosti nije bilo isto u oba spola. Zbog dugogodišnjeg nižeg udjela nezaposlenih muškaraca, kao i njihovog većeg zapošljavanja, prosječni broj nezaposlenih muškaraca smanjio se za 14,6%, a nezaposlenih žena za 8,7%.

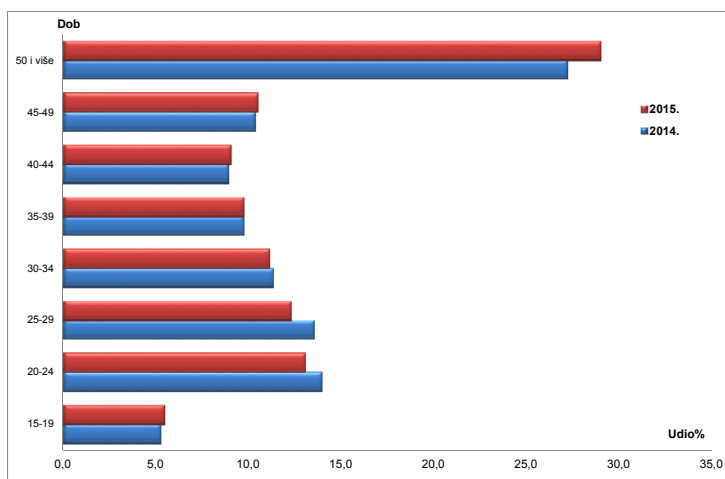
Tablica 14.	Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u 2014. i 2015. godini			
		Ukupno	Žene	Muškarci
	2014.	36.632	20.048	16.584
	Struktura	100,0	54,7	45,3
	2015.	32.467	18.305	14.162
	Struktura	100,0	56,4	43,6
	Indeks 2015/2014.	88,6	91,3	85,4

Budući da je postotno smanjenje prosječna broja nezaposlenih žena niže od ukupnog smanjenja, udio žena se u ukupnom broju nezaposlenih povećao s 54,7% u 2014. godini na 56,4% u 2015. godini.

Što se tiče nezaposlenosti prema dobi, prosječni broj nezaposlenih smanjio se u svim dobnim skupinama, a najizraženije kod osoba od 25 do 29 godina (za 19,1%), od 20 do 24 godine (za 17,4%) te od 30 do 34 godine (za 13,1%). Iako se broj nezaposlenih u skupini od 55 i više godina smanjio, izdvajamo nezaposlene osobe starije od 60 godina kod kojih se prosječan broj nezaposlenih povećao za 5,7% ili 91 osobu.

Tablica 15.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema dobi u 2014. i 2015. godini									
	Dob	2014.				2015.				Indeks 15/14.
		Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
	Od 15 do 19	1.903	5,2	1.059	844	1.760	5,4	971	789	92,5
	Od 20 do 24	5.111	14,0	2.694	2.417	4.223	13,0	2.114	2.109	82,6
	Od 25 do 29	4.936	13,5	2.177	2.759	3.995	12,3	1.660	2.335	80,9
	Od 30 do 34	4.122	11,3	1.651	2.471	3.583	11,0	1.346	2.237	86,9
	Od 35 do 39	3.545	9,7	1.355	2.190	3.159	9,7	1.149	2.010	89,1
	Od 40 do 44	3.253	8,9	1.109	2.144	2.922	9,0	996	1.926	89,8
	Od 45 do 49	3.792	10,4	1.338	2.454	3.419	10,5	1.190	2.229	90,2
	Od 50 do 54	4.057	11,1	1.646	2.411	3.717	11,4	1.472	2.245	91,6
	55 i više	5.913	16,1	3.555	2.358	5.689	17,5	3.264	2.425	96,2
	Ukupno	36.632	100,0	16.584	20.048	32.467	100,0	14.162	18.305	88,6

Grafikon 3.
Struktura nezaposlenih osoba
prema dobi
u 2014. i 2015. godini

Tijekom jednogodišnjeg razdoblja udio najstarijih nezaposlenih osoba (starijih od 50 godina) u prosječnoj nezaposlenosti povećao se za 1,7 postotnih bodova, te i dalje čine više od jedne četvrtine nezaposlenih (28,9%). Potrebno je napomenuti da se radi o jednoj od najugroženijih kategorija na tržištu rada danas. Naime, kada ostanu nezaposlene, te osobe vrlo teško nalaze novi posao te najčešće upadaju u zamku dugotrajne nezaposlenosti. Iako se udio mladih osoba od 15 do 24 godine smanjio s 19,2% u 2014. godini na 18,4% u 2015. godini i dalje se treba obraćati posebna pozornost na njihovo što brže zapošljavanje.

▼ Smanjenje prosječnog broja nezaposlenih tijekom 2015. godine, prvenstveno je rezultat je smanjenja osoba sa završenom srednjom školom, trogodišnjom za 13,4% ili 1.522 osobe i četverogodišnjom za 12,0% ili 1.333 osobe. Najmanje smanjenje zabilježeno je kod nezaposlenih osoba sa završenim prvim stupnjem fakulteta (za 5,7% ili 72 osobe) i fakultetom (za 4,9% ili 97 osoba). Razlog tome je smanjenje stope zapošljavanja, za razliku od ostalih razina obrazovanja, gdje se stopa zapošljavanja povećala.

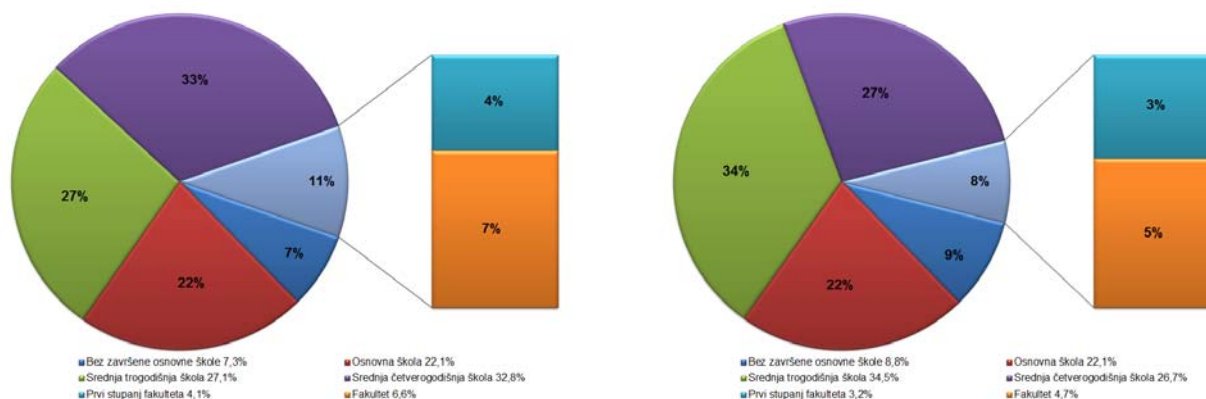
Tablica 16.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja u 2014. i 2015. godini						
		Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
			A	B	C	D	E	F
UKUPNO	2014.	36.632	2.865	8.034	11.375	11.114	1.273	1.971
	Struktura	100,0	7,8	21,9	31,1	30,3	3,5	5,4
	2015.	32.467	2.579	7.179	9.853	9.781	1.201	1.874
	Struktura	100,0	7,9	22,1	30,4	30,1	3,7	5,8
Indeks 15/14.		88,6	90,0	89,4	86,6	88,0	94,3	95,1
ŽENE	2014.	20.048	1.480	4.449	5.453	6.653	763	1.250
	Struktura	100,0	7,4	22,2	27,2	33,2	3,8	6,2
	2015.	18.305	1.337	4.043	4.965	6.003	743	1.214
	Struktura	100,0	7,3	22,1	27,1	32,8	4,1	6,6
Indeks 15/14.		91,3	90,3	90,9	91,1	90,2	97,4	97,1
MUŠKARCI	2014.	16.584	1.385	3.585	5.922	4.461	510	721
	Struktura	100,0	8,4	21,6	35,7	26,9	3,1	4,3
	2015.	14.162	1.242	3.136	4.888	3.778	458	660
	Struktura	100,0	8,8	22,1	34,5	26,7	3,2	4,7
Indeks 15/14.		85,4	89,7	87,5	82,5	84,7	89,8	91,5

Najviše nezaposlenih bilo je u obrazovnoj skupini sa završenom srednjom školom za zanimanja do 3 godine ili školom za KV i VKV radnike - 30,4% od ukupna prosječna broja nezaposlenih. Nakon te skupine, slijedi skupina osoba sa srednjom školom za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazijom (30,1%) i sa završenom osnovnom školom (22,1%). Osobe sa završenom srednjom školom, bilo koje vrste, čine nešto više od 60%

ukupna prosječna broja nezaposlenih. Međutim, ne treba izgubiti iz vida da osobe s nezavršenom ili završenom osnovnom školom čine 30% nezaposlenih. Naposljetku, udio osoba sa završenim prvim stupnjem fakulteta, fakultetom i akademijom čini manjinu nezaposlenih (9,5%), međutim, njihov udio posljednjih godina doživljava najveći rast.

Struktura nezaposlenih žena prema završenom obrazovanju nešto je povoljnija od strukture nezaposlenih muškaraca. Tako je 32,8% nezaposlenih žena četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, a muškaraca 26,7%. Žene su i fakultetski obrazovanije (10,7% nezaposlenih žena), međutim, tu moramo uzeti u obzir činjenicu da se fakultetski obrazovani muškarci (7,9% nezaposlenih muškaraca) brže zapošljavaju. Udio nezaposlenih muškaraca bez završene osnovne škole je 8,8%, dok je kod žena 7,3%.

Grafikon 4. Struktura nezaposlenih žena i muškaraca prema razini obrazovanja u 2015. godini (prosjeak)

Nezaposlenost prema radnom iskustvu i djelatnostima prethodnog zaposlenja

Tijekom 2015. godine u ukupnoj evidentiranoj nezaposlenosti nalazilo se prosječno mjesečno 6.280 osoba bez radnog staža, tj. 19,3% od prosječne nezaposlenosti. Izraženije smanjenje broja osoba s prethodnim radnim iskustvom utjecalo je na povećanje njihovog udjela u ukupnoj prosječnoj nezaposlenosti za 0,3 postotna boda, tako da se njihov broj tijekom godine smanjio za 9,5% ili 662 osobe. Udio nezaposlenih žena bez radnog iskustva je 56,9%, što je veći udio od ukupne nezaposlenosti za 0,5 postotnih bodova.

Radni staž	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema prethodnom radnom iskustvu u 2014. i 2015. godini								Indeks 15/14.
	2014.				2015.				
	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
bez staža	6.942	19,0	3.067	3.875	6.280	19,3	2.708	3.572	90,5
do 1 godine	5.293	14,4	2.325	2.968	4.652	14,3	1.991	2.661	87,9
1 - 2 godine	3.404	9,3	1.247	2.157	3.055	9,4	1.066	1.989	89,7
2 - 3 godine	2.057	5,6	741	1.316	1.815	5,6	626	1.189	88,2
3 - 5 godina	3.079	8,4	1.169	1.910	2.650	8,2	931	1.719	86,1
5 - 10 godina	4.851	13,2	2.011	2.840	4.183	12,9	1.622	2.561	86,2
10 - 20 godina	5.237	14,3	2.525	2.712	4.741	14,6	2.191	2.550	90,5
20 - 30 godina	3.801	10,4	1.922	1.879	3.428	10,6	1.708	1.720	90,2
30 i više godina	1.968	5,4	1.577	391	1.663	5,1	1.319	344	84,5
Ukupno	36.632	100,0	16.584	20.048	32.467	100,0	14.162	18.305	88,6

Dakle, kudikamo veći broj nezaposlenih jesu osobe s prethodnim radnim iskustvom, kojih je tijekom godine bilo prosječno mjesečno 26.187 ili 80,7%, gdje dominiraju osobe s radnim iskustvom od 10 do 20 godina (4.741 osoba ili 14,6%) i do jedne godine (4.652 osobe ili 14,3%). Zabrinjava vrlo visok udio nezaposlenih sa stažem od 20 i više godina (5.091 osoba ili 15,7%), jer su to osobe koje pripadaju starijim dobnim skupinama (od 50 i više godina). U odnosu na 2014. godinu prosječni broj nezaposlenih s radnim iskustvom smanjio se za 11,8% ili 3.503 osobe.

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Značajne se razlike u broju nezaposlenih osoba, koje su prethodno bile zaposlene, pojavljuju ako se one razvrstaju prema djelatnosti prethodnog zaposlenja. Tako je najveće smanjenje broja nezaposlenih zabilježeno među osobama koje su prethodno radile u prerađivačkoj industriji (878 osoba), trgovini (567 osoba), građevinarstvu (548 osoba), putem javnih radova u javnoj upravi i obrani (430 osoba), te poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (326 osoba).

Spomenute promjene broja nezaposlenih prema djelatnosti prethodnog zaposlenja donijele su bitnu preinaku sastava ukupna broja nezaposlenih. Tako se udio nezaposlenih koji su prethodno radili u građevinarstvu smanjio za 0,8 postotnih bodova, prerađivačkoj industriji za 0,6 postotnih bodova i trgovini za 0,2 postotna boda dok se u djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane povećao za 0,6 postotnih bodova, kao i u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima. Udio nezaposlenih koji su prethodno radili u prerađivačkoj industriji ostao je nešto niži od jedne petine i na prvom mjestu. Slijede skupine nezaposlenih koji su prethodno bili zaposleni u trgovini (14,9%), djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (11,2%), te javnoj upravi i obrani (11,1%), zbog sezonskog zapošljavanja u turizmu i javnim radovima.

Tablica 18.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema djelatnosti prethodnog zaposlenja u 2015. godini						
		2015.				Indeks 2015/2014.		
Djelatnost		Ukupno	Udio%	Žene	Muškarci	Uk.	Ž	M
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2.255	8,6	1.056	1.199	87,4	91,1	84,3
B	Rudarstvo i vađenje	37	0,1	4	33	127,6	100,0	132,0
C	Prerađivačka industrija	5.216	19,9	2.960	2.256	85,6	89,3	81,2
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	24	0,1	8	16	104,3	88,9	114,3
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelat. sanacije okoliša	700	2,7	323	377	88,8	94,2	84,7
F	Građevinarstvo	2.244	8,6	342	1.902	80,4	84,7	79,6
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	3.891	14,9	2.559	1.332	87,3	89,4	83,4
H	Prijevoz i skladištenje	530	2,0	174	356	89,4	87,0	90,6
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	2.932	11,2	2.051	881	93,3	95,4	89,0
J	Informacije i komunikacije	189	0,7	92	97	93,6	98,9	89,0
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	296	1,1	197	99	105,0	103,1	108,8
L	Poslovanje nekretninama	85	0,3	45	40	116,4	93,8	160,0
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	803	3,1	455	348	97,3	98,3	96,1
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.207	4,6	622	585	101,3	101,5	101,2
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2.908	11,1	1.683	1.225	87,1	89,9	83,6
P	Obrazovanje	592	2,3	490	102	92,4	93,0	89,5
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	663	2,5	509	154	84,8	86,4	79,8
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	211	0,8	128	83	92,1	94,1	89,2
S	Ostale uslužne djelatnosti	1.157	4,4	836	321	87,6	88,1	86,3
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavac	247	0,9	199	48	80,5	81,6	76,2
Ukupno		26.187	100,0	14.733	11.454	88,2	91,1	84,7

Nezaposlene osobe s invaliditetom

U skladu s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda i Akcijskim planom Vijeća Europe, Vlada Republike Hrvatske 5. listopada 2007. donijela je drugu Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, prema kojoj je „pravo na rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom jedno je od temeljnih ljudskih prava i onemogućavanje ostvarivanje toga prava predstavlja njihovo kršenje i diskriminaciju.“

Ciljevi Nacionalne strategije:

- učiniti hrvatsko društvo što osjetljivijim i prilagođenijim za nužne promjene u korist izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom
- stvoriti uvjete za njihovo aktivno uključivanje i ravnopravno sudjelovanje u društvu
- poštivanje urođenog dostojanstva i uvažavanje posebnih interesa
- sprečavanje bilo kakve diskriminacije i snaženje svih oblika društvene solidarnosti

Krajem prosinca 2015. godine u Regionalnom uredu Osijek evidentirana je **761 nezaposlena osoba s invaliditetom**, odnosno 86 osoba (12,7%) više nego u prosincu 2014. godine i udio nezaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnoj nezaposlenosti bio je 2,4%. Istovremeno u Republici Hrvatskoj evidentirane su 7.303 osobe s invaliditetom (2,6% od ukupna broja nezaposlenih osoba), te je Osječko-baranjska županija s udjelom od 10,4 % druga po broju evidentiranih osoba s invaliditetom (iza Grada Zagreba).

Tablica 19.		Nezaposlene osobe s invaliditetom 31. prosinca 2014. i 2015. godine					
		Ukupno	Invalidi domovinskog rata	Invalidi rada	Kategorizirana omladina	Ostali invalidi	Vojni invalidi
UKUPNO	2014.	675	18	21	577	37	22
	Struktura	100,0	2,7	3,1	85,5	5,5	3,3
	2015.	761	28	25	537	149	22
	Struktura	100,0	3,7	3,3	70,6	19,6	2,9
	Indeks 15/14.	112,7	155,6	119,0	93,1	402,7	100,0
ŽENE	2014.	297	2	5	268	15	7
	Struktura	100,0	0,7	1,7	90,2	5,1	2,4
	2015.	335	2	5	255	67	6
	Struktura	100,0	0,6	1,5	76,1	20,0	1,8
	Indeks 15/14.	112,8	100,0	100,0	95,1	446,7	85,7
MUŠKARCI	2014.	378	16	16	309	22	15
	Struktura	100,0	4,2	4,2	81,7	5,8	4,0
	2015.	426	26	20	282	82	16
	Struktura	100,0	6,1	4,7	66,2	19,2	3,8
	Indeks 15/14.	112,7	162,5	125,0	91,3	372,7	106,7

Struktura nezaposlenih osoba s invaliditetom:

➤ **Spolna struktura:** 335 ili 44,0% nezaposlenih žena s invaliditetom i 426 ili 56,0% nezaposlenih muškaraca s invaliditetom. U odnosu na prosinac 2014. udio je ostao nepromijenjen.

➤ **Dobna struktura:** nezaposlenošću su jednako pogođene sve dobne skupine - od 15 do 24 godine (158 osoba ili 20,8%), od 25 do 34 godine (203 osobe ili 26,7%), od 35 do 44 godine (164 osobe ili 21,6%), od 45 do 54 godine (165 osoba ili 21,7%) i od 55 godina i više (71 osoba ili 9,3%).

➤ **Razina obrazovanja:** dominiraju nezaposlene osobe sa završenom srednjom školom u trajanju do 3 godine i školom za KV i VKV radnike, 552 osobe ili 72,5%. Slijede osobe sa završenom osnovnom školom (89 osoba ili 11,7%), srednjom školom u trajanju od 4 i više godina (73 osobe ili 9,6%), fakultetom (16 osoba ili 2,1) i prvim stupnjem fakulteta (5 osoba ili 0,7%). 26 osoba s invaliditetom (3,4%) je bez škole i nezavršene osnovne škole.

➤ **Radno iskustvo:** većina osoba s invaliditetom je bez radnog iskustva (286 osoba ili 37,6%) ili imaju staža do jedne godine (169 osoba ili 22,2%)

➤ **Trajanje nezaposlenosti:** 523 osobe s invaliditetom (68,7%) čeka na posao duže od godinu dana, a među njima čak 353 osobe (46,4% od ukupno nezaposlenih osoba s invaliditetom) čeka na posao duže od 3 godine

Kako je velika uloga savjetnika u posredovanju pri zapošljavanju, u regionalnom uredu Osijek radi savjetnik specijaliziran za rad s nezaposlenim osobama s invaliditetom. Naglašen je individualni rad s nezaposlenim osobama s invaliditetom kako bi što bolje i pouzdanije utvrdili njihove osobne i radne potencijale te u konačnici napravili realne profesionalne planove koji bi bili u skladu sa stvarnim mogućnostima osoba s invaliditetom, ali i potrebama otvorenog tržišta rada. Osim rada s nezaposlenim osobama s invaliditetom, sudjeluje u aktivnostima vezanim uz rad udruga, poslodavaca, lokalne uprave i samouprave, kako u izradi zakonskih i strateških dokumenata (projekata), tako i u pomoći kod prilagođavanja radnih mjesta osobama s invaliditetom.

Tijekom 2015. godine s evidencije Regionalnog ureda Osijek na temelju radnog odnosa **zaposleno je 206 osoba s invaliditetom** (7 osoba zaposleno je temeljem drugih poslovnih aktivnosti), odnosno 61 osoba (42,1%) više nego u 2014. godini i udio u ukupnom zapošljavanju bio je 1,0%. Istovremeno u Republici Hrvatskoj zaposlene su 2.503 osobe s invaliditetom (2,0% od ukupna broja zaposlenih osoba), te je Osječko-baranjska županija s udjelom od 8,2% druga po broju zaposlenih osoba s invaliditetom (iza Grada Zagreba).

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi mjere aktivne politike zapošljavanja od kojih su neke namijenjene skupinama teško zapošljivih osoba, među kojima su i nezaposlene osobe s invaliditetom. Riječ je o **sufinanciranju zapošljavanja osoba s invaliditetom**: obuhvaća nezaposlene osobe s invaliditetom koje su prijavljene na evidenciji Zavoda i zaposlene osobe s invaliditetom koje su u otkaznom roku temeljem viška radnika ili poslovno uvjetovanog otkaza. Sufinanciranje traje 12 mjeseci za osobe svih razina obrazovanja. Tijekom 2015. godine, 111 osoba s invaliditetom bilo je uključeno u mjere aktivne politike zapošljavanja: 13 osoba u program sufinanciranja zapošljavanja osoba s invaliditetom, 90 osoba u program javnih radova, 3 osobe u program stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, 3 osobe u program sufinanciranja samozapošljavanja, te po jedna osoba u program dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba bez radnog staža.

Nezaposleni hrvatski branitelji

U 2015. godini, smanjenje nezaposlenih hrvatskih branitelja bilo je niže od ukupne nezaposlenosti. Tako je tijekom 2015. godine u Regionalnom uredu Osijek evidentirano prosječno mjesečno 2.917 hrvatskih branitelja, što je za 318 branitelja ili 9,8% manje nego 2014. godine. Nezaposlenost hrvatskih branitelja tijekom godine kretala se kao i ukupna nezaposlenosti, najviše evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja bilo je u veljači (3.284 branitelja), dok najmanje u rujnu (2.650 branitelja). Prosječno mjesečno prijavljivo se 129 novih nezaposlenih hrvatskih branitelja, dok se zapošljavalo 114 (ukupno zaposleno 1.366 hrvatskih branitelja) i brisano iz evidencije (iz ostalih razloga osim zaposlenja) prosječno mjesečno 48 hrvatskih branitelja.

U strukturi nezaposlenih hrvatskih branitelja, prema završenom obrazovanju, najviše je bilo osoba sa završenom osnovnom školom, te je njihov udio (34,4%) mnogo veći od udjela ukupne nezaposlenosti, dok je kod osoba sa završenom četverogodišnjom srednjom školom mnogo manji (20,7%). Izrazito veliki broj nezaposlenih hrvatskih branitelja ima završenu trogodišnju srednju školu, 32,1% hrvatskih branitelja.

Tablica 20.	Prosječni broj nezaposlenih hrvatskih branitelja prema razini obrazovanja u 2014. i 2015. godini						
	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
2014.	3.235	281	1.109	1.047	669	57	72
Struktura	100,0	8,7	34,3	32,4	20,7	1,8	2,2
Udio (%) u nezap.	8,8	9,8	13,8	9,2	6,0	4,5	3,7
2015.	2.917	245	1.002	937	604	50	79
Struktura	100,0	8,4	34,4	32,1	20,7	1,7	2,7
Udio (%) u nezap.	9,0	9,5	14,0	9,5	6,2	4,2	4,2
Indeks 2015/2014.	90,2	87,2	90,4	89,5	90,3	87,7	109,7

Najveći broj evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja na području je Osijeka, 979 ili 33,6%. Slijede ispostave Đakovo sa 635 (21,8%), Našice sa 423 (14,5%), Valpovo s 358 (12,3%), Beli Manastir s 343 (11,9%) i Donji Miholjac sa 179 (6,1%) nezaposlenih hrvatskih branitelja. U odnosu na prosjek 2014. godine smanjenje

nezaposlenih hrvatskih branitelja zabilježen je na čitavom području Osječko-baranjske županije, Belom Manastiru za 7,5% ili 28 osoba, Donjem Miholjcu za 16,7% ili 36 osoba, Đakovu za 16,0% ili 121 osobu, Našicama za 3,4% ili 15 osoba, Osijeku za 9,5% ili 103 osobe i Valpovu za 4,0% ili 15 osoba.

Trajanje nezaposlenosti

Osobe u evidenciji nezaposlenih mogu se razvrstati prema trajanju njihove nezaposlenosti. Povećanje novoprijavljenih osoba na evidenciju Zavoda utjecalo je na smanjenje prosječnog trajanja nezaposlenosti, te je potkraj 2015. godine **prosječno trajanje nezaposlenosti** bilo 14 mjeseci, što je za 1 mjeseca kraće nego na kraju 2014. godine. Tijekom godine 69,6% nezaposlenih osoba bilo je nezaposleno duže od 6 mjeseci, a 55,8% duže od jedne godine. U usporedbi s prethodnom godinom, povećao se udio osoba dužeg trajanja nezaposlenosti, a smanjio udio kratkotrajno nezaposlenih osoba (za 2,4 postotna boda).

Osim što nezaposlene žene čine veći udio u ukupnoj nezaposlenosti, one i duže čekaju na zaposlenje. 58,1% nezaposlenih žena čekalo je na zaposlenje duže od godinu dana, dok je taj udio kod nezaposlenih muškaraca bio 53,0%.

Tablica 21.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti u 2014. i 2015. godini								
	Trajanje nezaposlenosti	2014.				2015.			
Ukupno		%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
Do 3 mjeseca	5.939	16,2	2.953	2.986	5.981	18,4	2.893	3.088	100,7
3 - 6 mjeseci	4.515	12,3	2.177	2.338	3.880	12,0	1.788	2.092	85,9
6 - 9 mjeseci	3.645	10,0	1.716	1.929	2.553	7,9	1.132	1.421	70,0
9 - 12 mjeseci	2.969	8,1	1.354	1.615	1.926	5,9	851	1.075	64,9
1 - 2 godine	7.392	20,2	3.237	4.155	5.793	17,8	2.489	3.304	78,4
2 - 3 godine	3.875	10,6	1.696	2.179	3.904	12,0	1.562	2.342	100,7
3 - 5 godina	3.554	9,7	1.642	1.912	3.646	11,2	1.522	2.124	102,6
5 - 8 godina	1.885	5,1	815	1.070	2.177	6,7	1.020	1.157	115,5
8 i više	2.858	7,8	994	1.864	2.607	8,0	905	1.702	91,2
Ukupno	36.632	100,0	16.584	20.048	32.467	100,0	14.162	18.305	88,6

Trajanje nezaposlenosti različito je s obzirom na **razinu završenog obrazovanja**, tj. trajanje nezaposlenosti opada s povećanjem razine obrazovanosti. Kratkotrajna nezaposlenost (do jedne godine) bila je najučestalija kod osoba sa završenim fakultetom - 67,9% nezaposlenih tijekom 2015. čekalo je na posao do jedne godine. U najnepovoljnijem položaju bile su osobe bez škole i sa završenom osnovnom školom, od kojih je 70,1% odnosno 66,5% čekalo na posao duže od godinu dana.

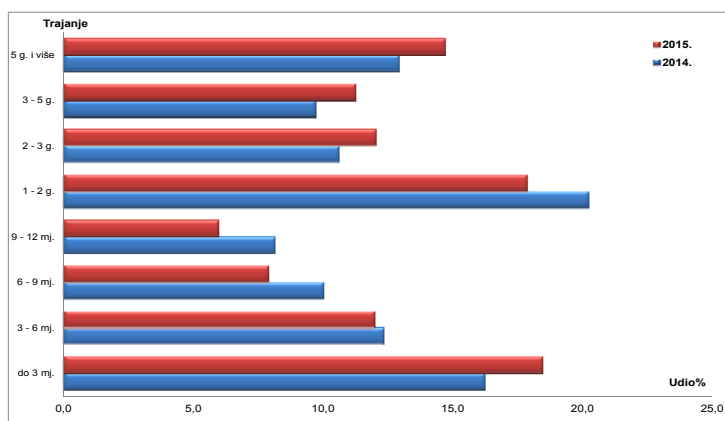
Tablica 22.	Struktura (%) nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i razini obrazovanja u 2015. godini (godišnji prosjek)						
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Kratkotrajna Nezaposlenost	44,2	29,9	33,5	43,8	49,5	61,4	67,9
Dugotrajna nezaposlenost	55,8	70,1	66,5	56,2	50,5	38,6	32,1

Dugotrajna nezaposlenost najizraženija je kod nezaposlenih osoba najstarijih **dobnih skupina**. Međutim, ako znamo da duže čekanje na posao (preko godinu dana) otežava povratak u aktivnost, možemo reći da su i mlađe nezaposlene osobe pogođene dugotrajnom nezaposlenošću. Tako u svim dobnim skupinama od 30 godina, više od 50% nezaposlenih čekalo je posao duže od godine dana: od 30 do od 34 godine 50,4%, od 35 do 39 godina 57,8%, od 40 do 44 godine 62,6%, od 45 do 49 godina 65,9% i 75,2% nezaposlenih osoba životne dobi od 50 i više godina čekalo je posao duže od godinu dana.

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tablica 23.	Struktura (%) nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i dobi u 2015. godini (godišnji prosjek)								
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Dobna struktura							
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50 više
Kratkotrajna nezaposlenost	44,2	83,3	63,5	62,3	49,6	42,2	37,4	34,1	24,8
Dugotrajna nezaposlenost	55,8	16,7	36,5	37,7	50,4	57,8	62,6	65,9	75,2

Grafikon 5.
Struktura nezaposlenih osoba prema čekanju na zaposlenje u 2014. i 2015. godini

Prostorna nezaposlenost

Kao što je već prethodno istaknuto, prosječni broj nezaposlenih u 2015. godini bio je za 11,4% ili 4.165 osoba manji od prosječnog broja nezaposlenih u 2014. godini. Međutim, analiza nezaposlenosti pokazuje da su postojale značajne razlike u opsegu smanjenja nezaposlenosti između gradova i općina. Smanjenje prosječne nezaposlenosti zabilježeno je u svim gradovima, Belom Manastiru za 6,9% ili 112 osoba, Belišću za 11,3% ili 184 osobe, Donjem Miholjcu za 9,9% ili 106 osoba, Đakovu za 16,2% ili 488 osoba, Našicama za 9,9% ili 232 osobe, Osijeku za 10,6% ili 1.040 osoba i Valpovu za 11,4% ili 169 osoba. Od 36 općina, najveće smanjenje prosječnih broja nezaposlenih osoba zabilježeno je u općinama Viškovci (24,4% ili 65 osoba), Vladislavci (23,4% ili 59 osoba), Podravska Moslavina (22,3% ili 37 osoba), Vuka (20,7% ili 29 osoba), Trnava (19,6% ili 45 osoba), Strizivojna (18,3% ili 45 osoba), dok se u općini Đurđenovac smanjila za samo 1,7% ili 18 osoba.

S obzirom na spol, najveći udio žena u ukupnom broju nezaposlenih po gradovima i općinama u 2015. godini imale su općine Vladislavci (64,8%), Ernestinovo (63,5%), Donja Motičina (63,2%), Antunovac (60,8%), Vuka (60,4% nezaposlenih žena), dok gradovi Našice (60,1%) i Belišće (58,0%). Nezaposleni muškarci dominirali su u Viljevu (54,1%), Magadenovcu (53,4%) i Trnavi (51,9% nezaposlenih muškaraca).

Najveći udio nestručnih osoba, osoba bez škole, nezavršene i završene osnovne škole, imale su općine Jagodnjak (56,9%), Podgorač (50,4%), Darda (49,9%), Levanjska Varoš (49,3%) i Kneževi Vinogradi (49,3%), dok gradovi Belišće (36,2%) i Beli Manastir (36,0% nezaposlenih osoba). Stručne osobe dominiraju u Čepinu (79,0%), Petrijevcima (75,3%), Ernestinovu (72,6%), Šodolovcima (71,3%) i Bilju (71,0%), dok u gradovima u Osijeku (81,2%) i Đakovu (79,0%).

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize), broj korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlenih) 31. prosinca 2015. u odnosu na isti dan 2014. godine povećan je u 25 općina i u gradovima Belišće (za 5,0% ili 114 osoba), Đakovo (za 3,1% ili 214 osoba) i Osijek (za 0,9% ili 439 osoba). U Belom Manastiru broj korisnika se smanjio za 5,5% ili 139 osoba, Donjem Miholjcu za 4,1% ili 116 osoba, Našicama za 1,0% ili 47 osoba i Valpovu za 0,5% ili 5 osoba. Najveće apsolutno povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u općinama Viškovci (za 141 osobu), Čepin (za 141 osobu), Kneževi Vinogradi (za 68 osoba), Gorjani (za 60 osoba) i Petrijevci (za 55 osoba), a smanjenje u Semeljcima (za 117 osoba), Drenju (za 29 osoba), Petlovcu (za 18 osoba) i Satnici Đakovačkoj (za 12 osoba). Prema spolu, zaposleni muškarci dominiraju u većini općina i gradova Osječko-baranjske županije, osim u općini Ernestinovo (60,3% zaposlenih žena), te gradovima Beli Manastir (51,0% žena) i Valpovo (54,4% žena). Napominjemo da se ovdje radi o podacima prema mjestu rada, te se zbog dnevnih migracija ne mogu uspoređivati s brojem nezaposlenih koji se vode prema mjestu stanovanja.

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tablica 24.	Prosječna nezaposlenost prema općini/gradu stanovanja od 2011. do 2015. godine						
Grad/Općina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Indeks 2015/2006.	Indeks 2015/2014.
Antunovac	322	344	371	404	360	162,2	89,1
Beli Manastir	1.547	1.615	1.657	1.618	1.506	95,7	93,1
Belišće	1.426	1.463	1.650	1.627	1.443	113,7	88,7
Bilje	509	582	631	636	556	113,9	87,4
Bizovac	444	465	550	592	518	131,8	87,5
Čeminac	336	363	385	384	338	123,4	88,0
Čepin	1.032	1.122	1.198	1.182	975	88,8	82,5
Darda	1.103	1.154	1.180	1.183	1.076	93,1	91,0
Donja Motičina	264	269	293	290	269	108,5	92,8
Donji Miholjac	1.012	1.064	1.090	1.069	963	88,5	90,1
Draž	387	415	427	454	429	111,4	94,5
Drenje	319	327	356	327	284	96,6	86,9
Đakovo	2.880	3.037	3.248	3.006	2.518	127,6	83,8
Đurđenovac	1.081	1.045	1.054	1.086	1.068	90,0	98,3
Erdut	925	1.003	1.071	1.049	907	88,3	86,5
Ernestinovo	198	214	231	230	219	106,3	95,2
Feričanci	320	322	311	322	281	95,3	87,3
Gorjani	180	174	193	194	167	111,3	86,2
Jagodnjak	393	439	427	477	452	99,1	94,8
Kneževi Vinogradi	677	751	788	808	703	112,3	87,0
Koška	542	571	609	623	561	112,9	90,0
Levanjska Varoš	144	145	160	169	148	143,7	87,6
Magadenovac	208	226	259	270	249	97,6	92,2
Marijanci	244	273	310	319	278	117,8	87,1
Podravska Moslavina	152	155	155	166	129	109,3	77,7
Našice	2.154	2.292	2.377	2.332	2.100	105,8	90,1
Osijek	8.682	9.126	9.868	9.805	8.765	107,9	89,4
Petlovac	345	370	406	396	376	116,8	94,9
Petrijevci	250	271	289	289	251	118,4	86,9
Podgorač	490	537	544	606	570	126,7	94,1
Popovac	337	383	398	419	378	107,4	90,2
Punitovci	202	213	233	230	193	122,9	83,9
Satnica Đakovačka	274	300	285	293	242	148,5	82,6
Semeljci	318	337	514	579	495	134,1	85,5
Strizivojna	256	264	264	246	201	116,2	81,7
Šodolovci	202	232	235	262	216	133,3	82,4
Trnava	199	217	231	230	185	117,1	80,4
Valpovo	1.268	1.318	1.460	1.483	1.314	128,7	88,6
Viljevo	262	284	302	319	279	99,3	87,5
Viškovci	205	217	237	266	201	121,1	75,6
Vladislavci	217	220	242	252	193	87,3	76,6
Vuka	127	124	135	140	111	79,9	79,3

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tablica 25.	Korisnici mirovinskog osiguranja (zaposleni) prema mjestu rada 31. prosinca 2014. i 2015. godine						Indeks 15/14.
	Grad/Općina	2014.			2015.		
		Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene
Antunovac	205	120	85	220	132	88	107,3
Beli Manastir	2.546	1.215	1.331	2.407	1.180	1.227	94,5
Belišće	2.271	1.642	629	2.385	1.736	649	105,0
Bilje	620	364	256	636	368	268	102,6
Bizovac	447	244	203	494	268	226	110,5
Čeminac	179	91	88	180	94	86	100,6
Čepin	864	451	413	1005	532	473	116,3
Darda	2390	1598	792	2437	1653	784	102,0
Donja Motičina	45	26	19	51	33	18	113,3
Donji Miholjac	2843	1708	1135	2727	1674	1053	95,9
Draž	251	132	119	265	143	122	105,6
Drenje	313	186	127	284	170	114	90,7
Đakovo	6.881	3.533	3.348	7.095	3.715	3.380	103,1
Đurđenovac	984	559	425	979	556	423	99,5
Erdut	538	321	217	571	333	238	106,1
Ernestinovo	250	112	138	300	119	181	120,0
Feričanci	352	235	117	355	230	125	100,9
Gorjani	202	117	85	262	152	110	129,7
Jagodnjak	163	101	62	195	124	71	119,6
Kneževi Vinogradi	500	292	208	568	322	246	113,6
Koška	363	212	151	379	220	159	104,4
Levanjska Varoš	84	53	31	79	48	31	94,0
Magadenovac	257	148	109	282	160	122	109,7
Marijanci	148	97	51	175	109	66	118,2
Podravska Moslavina	76	48	28	94	55	39	123,7
Našice	4.533	2.597	1.936	4.486	2.541	1.945	99,0
Osijek	46.223	23.926	22.297	46.662	23.986	22.676	100,9
Petlovac	173	115	58	155	101	54	89,6
Petrijevci	370	260	110	425	285	140	114,9
Podgorač	273	140	133	278	148	130	101,8
Popovac	130	78	52	145	88	57	111,5
Punitovci	149	97	52	155	102	53	104,0
Satnica Đakovačka	291	197	94	279	183	96	95,9
Semeljci	848	532	316	731	443	288	86,2
Strizivojna	535	316	219	589	344	245	110,1
Šodolovci	18	13	5	16	11	5	88,9
Trnava	131	74	57	126	69	57	96,2
Valpovo	2.131	1.002	1.129	2.124	969	1.155	99,7
Viljevo	153	85	68	150	77	73	98,0
Viškovci	149	107	42	290	243	47	194,6
Vladislavci	156	104	52	200	148	52	128,2
Vuka	155	89	66	146	82	64	94,2

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize (siječanj 2015., siječanj 2016.)

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tablica 26.	Prosječni broj nezaposlenih osoba po općinama/gradovima i razini obrazovanja u 2015. godini							
Grad/Općina	Ukupno	Žene	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Antunovac	360	219	16	93	120	107	10	14
Beli Manastir	1.506	815	215	327	339	526	45	54
Belišće	1.443	837	152	371	391	433	47	49
Bilje	556	297	49	112	194	170	13	18
Bizovac	518	300	23	129	178	152	15	21
Čeminac	338	184	31	79	107	104	6	11
Čepin	975	550	48	172	356	305	38	56
Darda	1.076	622	283	254	237	248	27	27
Donja Motičina	269	170	16	80	103	59	4	7
Donji Miholjac	963	536	43	233	318	284	41	44
Draž	429	227	78	122	104	114	5	6
Drenje	284	153	18	87	104	67	5	3
Đakovo	2.518	1.372	92	438	820	872	125	171
Đurđenovac	1.068	600	69	295	407	252	27	18
Erđut	907	498	73	248	260	279	22	25
Ernestinovo	219	139	9	51	81	63	6	9
Feričanci	281	168	25	66	94	78	9	9
Gorjani	167	88	8	54	61	39	1	4
Jagodnjak	452	239	120	137	103	87	4	1
Kneževi Vinogradi	703	382	109	229	165	175	11	14
Koška	561	332	48	156	184	145	17	11
Levanjska Varoš	148	81	22	51	44	27	3	1
Magadenovac	249	116	22	75	93	48	8	3
Marijanci	278	143	21	93	79	68	9	8
Podravska Moslavina	129	69	4	35	49	35	3	3
Našice	2.100	1.262	163	470	736	544	84	103
Osijek	8.765	5.015	284	1.360	2.452	3.153	499	1.017
Petlovac	376	206	80	99	93	87	8	9
Petrijevci	251	143	11	51	88	74	10	17
Podgorač	570	326	101	186	173	95	9	6
Popovac	378	196	72	104	97	96	5	4
Punitovci	193	111	8	55	62	54	4	10
Satnica Đakovačka	242	134	15	61	85	69	2	10
Semeljci	495	273	75	157	156	92	6	9
Strizivojna	201	107	16	47	73	56	5	4
Šodolovci	216	122	15	47	82	68	3	1
Trnava	185	89	9	64	69	34	5	4
Valpovo	1.314	744	58	265	418	456	46	71
Viljevo	279	128	34	89	102	41	5	8
Viškovci	201	120	17	53	68	56	3	4
Vladislavci	193	125	16	57	67	45	3	5
Vuka	111	67	11	27	41	24	3	5

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Neujednačenost kretanja nezaposlenosti u proteklom desetogodišnjem razdoblju bilježimo i u ispostavama Regionalnog ureda Osijek:

Tablica 27.	Prosječni broj nezaposlenih osoba po ispostavama u razdoblju od 2006. do 2015. godine							
Godina	Ukupno	Žene	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
2006.	30.176	17.821	5.646	1.976	3.792	4.659	11.207	2.896
2007.	27.806	17.079	5.131	1.793	3.625	4.438	9.960	2.859
2008.	25.633	16.148	4.825	1.564	3.388	4.150	8.902	2.804
2009.	28.561	17.146	5.221	1.652	4.010	4.481	9.943	3.254
2010.	32.723	18.336	5.682	1.936	4.999	4.885	11.743	3.478
2011.	32.663	18.114	5.635	1.879	5.205	4.853	11.702	3.389
2012.	34.438	18.746	6.073	2.003	5.426	5.036	12.383	3.517
2013.	36.627	19.780	6.301	2.117	5.725	5.187	13.348	3.949
2014.	36.632	20.048	6.384	2.146	5.517	5.265	13.327	3.993
2015.	32.467	18.305	5.815	1.899	4.634	4.849	11.744	3.526
Indeks 15/06.	107,6	102,7	103,0	96,1	122,2	104,1	104,8	121,8

✘ Beli Manastir: U proteklih deset godina nezaposlenost se povećala za 3,0%. Tijekom 2015. godine registrirano je prosječno mjesečno 5.815 nezaposlenih osoba, što je za 8,9% ili 569 osoba manje u odnosu na prosjek 2014. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,3% ili za 22 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u veljači (6.471 osoba), a najmanja u rujnu (5.199 osoba). U prosincu 2015. godine evidentirano je 5.947 nezaposlenih osoba, što je za 4,2% ili 259 osoba manje u odnosu na prosinac 2014. godine.

✘ Donji Miholjac: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 3,9%. Tijekom 2015. godine registrirano je prosječno mjesečno 1.899 nezaposlenih osoba, što je za 11,5% ili 247 osoba manje u odnosu na prosjek 2014. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,8% ili za 17 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (2.211 osoba), a najmanja u rujnu (1.702 osobe). U prosincu 2015. godine evidentirano je 1.886 nezaposlenih osoba, što je za 9,9% ili 208 osoba manje u odnosu na prosinac 2014. godine.

✘ Đakovo: U proteklih deset godina nezaposlenost se povećala za 22,2%. Tijekom 2015. godine registrirane su prosječno mjesečno 4.634 nezaposlene osobe, što je za 16,0% ili 883 osobe manje u odnosu na prosjek 2014. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,4% ili za 26 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u veljači (5.259 osoba), a najmanja u rujnu (4.194 osobe). U prosincu 2015. godine evidentirano je 4.596 nezaposlenih osoba, što je za 6,4% ili 313 osoba manje u odnosu na prosinac 2014. godine.

✘ Našice: U proteklih deset godina nezaposlenost se povećala za 4,1%. Tijekom 2015. godine registrirano je prosječno mjesečno 4.849 nezaposlenih osoba, što je za 7,9% ili 416 osoba manje u odnosu na prosjek 2014. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,5% ili za 26 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u veljači (5.322 osobe), a najmanja u rujnu (4.567 osoba). U prosincu 2015. godine evidentirano je 4.799 nezaposlenih osoba, što je za 6,1% ili 314 osoba manje u odnosu na prosinac 2014. godine.

✘ Osijek: U proteklih deset godina nezaposlenost se povećala za 4,8%. Tijekom 2015. godine registrirane su prosječno mjesečno 11.744 nezaposlene osobe, što je za 11,9% ili 1.583 osobe manje u odnosu na prosjek 2014. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,8% ili za 109 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u veljači (13.269 osoba), a najmanja u srpnju (10.716 osoba). U prosincu 2015. godine evidentirane su 11.364 nezaposlene osobe, što je za 10,3% ili 1.311 osoba manje u odnosu na prosinac 2014. godine.

✘ Valpovo: U proteklih deset godina nezaposlenost se povećala za 21,8%. Tijekom 2015. godine registrirano je prosječno mjesečno 3.526 nezaposlenih osoba, što je za 11,7% ili 467 osoba manje u odnosu na prosjek 2014. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,8% ili za 34 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (4.032 osobe), a najmanja u kolovozu (3.120 osoba). U

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

prosincu 2015. godine evidentirana je 3.541 nezaposlena osoba, što je za 10,2% ili 402 osobe manje u odnosu na prosinac 2014. godine.

Tablica 28.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja i ispostavama u 2015. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	2.579	1.038	125	282	420	470	244
	B	7.179	1.463	525	1.066	1.254	2.055	816
	C	9.853	1.441	639	1.541	1.697	3.460	1.075
	D	9.781	1.606	476	1.367	1.174	4.044	1.114
	E	1.201	123	68	158	150	583	119
	F	1.874	144	66	220	154	1.132	158
	Ukupno	32.467	5.815	1.899	4.634	4.849	11.744	3.526
	Indeks 15/14.	88,6	91,1	88,5	84,0	92,1	88,1	88,3
ŽENE	A	1.337	574	52	132	212	264	103
	B	4.043	820	267	581	773	1.129	473
	C	4.965	624	316	742	981	1.741	561
	D	6.003	996	279	834	694	2.490	710
	E	743	75	40	103	99	350	76
	F	1.214	81	39	136	98	759	101
	Ukupno	18.305	3.170	993	2.528	2.857	6.733	2.024
	Indeks 15/14.	91,3	93,1	93,8	88,2	94,1	90,3	91,0
MUŠKARCI	A	1.242	464	73	150	208	206	141
	B	3.136	643	258	485	481	926	343
	C	4.888	817	323	799	716	1.719	514
	D	3.778	610	197	533	480	1.554	404
	E	458	48	28	55	51	233	43
	F	660	63	27	84	56	373	57
	Ukupno	14.162	2.645	906	2.106	1.992	5.011	1.502
	Indeks 15/14.	85,4	88,8	83,3	79,5	89,3	85,4	84,9

Prostorne razlike ne postoje samo u opsegu već i u strukturi nezaposlenih osoba. Prema prosjeku nezaposlenih tijekom 2015. godine, najlošiju strukturu imale su nezaposlene osobe s područja Našica i Belog Manastira. U Našicama dominira udio nezaposlenih žena (58,9%) i dugotrajno nezaposlenih (64,9%), a u Belom Manastiru dominira udio nezaposlenih starijih od 45 godina (44,7%) i nezaposlenih bez i sa završenom osnovnom školom (43,0%).

Tablica 29.	Struktura prosječne nezaposlenosti i stope zapošljavanja u 2015. godini po ispostavama					
Ispostava	Ukupno	Udio žena	Dob stariji od 45 godina	Bez i sa završenom osnovnom školom	Trajanje duže od 1 godine	Stope zapošljav. 2015.
Beli Manastir	5.815	54,5	44,7	43,0	56,1	31,2
Donji Miholjac	1.899	52,3	39,7	34,2	55,1	32,1
Đakovo	4.634	54,6	37,5	29,1	51,9	31,6
Našice	4.849	58,9	38,2	34,5	64,9	30,6
Osijek	11.744	57,3	38,1	21,5	52,7	32,0
Valpovo	3.526	57,4	39,9	30,1	59,1	31,5
Ukupno	32.467	56,4	39,5	30,1	55,8	31,6

Na području naše zemlje nisu sve regije podjednako pogođene nezaposlenošću. Potkraj 2015. godine najveći apsolutni broj evidentiranih nezaposlenih osoba imale su Splitsko-dalmatinska županija (42.102 osobe ili 14,7% ukupne nezaposlenosti Republike Hrvatske), Grad Zagreb (37.463 osobe ili 13,1%) i Osječko-baranjska županija (32.133 osobe ili 11,3%).

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tablica 30.		Nezaposlene osobe po županijama 31. prosinca 2015. godine					
Red. broj	Županija	Nezaposlenost				Indeks	
		Ukupno	%	Žene	Udio žena	12.15/12.14.	Ø15/Ø14.
1.	Zagrebačka	14.686	5,1	7.838	53,4	87,7	85,6
2.	Krapinsko-zagorska	6.215	2,2	3.164	50,9	85,2	84,2
3.	Sisačko-moslavačka	17.599	6,2	9.703	55,1	89,6	90,2
4.	Karlovačka	9.310	3,3	5.236	56,2	88,2	89,0
5.	Varaždinska	6.717	2,4	3.310	49,3	77,9	77,9
6.	Koprivničko-križevačka	6.048	2,1	3.123	51,6	83,3	79,3
7.	Bjelovarsko-bilogorska	11.293	4,0	5.607	49,7	85,9	90,4
8.	Primorsko-goranska	16.033	5,6	9.145	57,0	89,2	84,0
9.	Ličko-senjska	3.743	1,3	1.909	51,0	98,7	94,5
10.	Virovitičko-podravska	9.098	3,2	4.900	53,9	95,8	89,9
11.	Požeško-slavonska	5.228	1,8	2.810	53,7	88,9	82,9
12.	Brodsko-posavska	12.055	4,2	6.883	57,1	86,7	79,7
13.	Zadarska	8.895	3,1	4.922	55,3	90,4	83,3
14.	Osječko-baranjska	32.133	11,3	18.390	57,2	92,0	88,6
15.	Šibensko-kninska	7.922	2,8	4.088	51,6	96,6	92,2
16.	Vukovarsko-srijemska	16.722	5,9	9.410	56,3	88,1	84,4
17.	Splitsko-dalmatinska	42.102	14,7	23.878	56,7	93,3	90,6
18.	Istarska	8.044	2,8	4.546	56,5	91,8	83,8
19.	Dubrovačko-neretvanska	8.943	3,1	4.883	54,6	96,7	95,2
20.	Međimurska	5.219	1,8	2.788	53,4	83,7	78,6
21.	Grad Zagreb	37.463	13,1	19.804	52,9	91,1	89,2
Republika Hrvatska		285.468	100,0	156.337	54,8	90,1	87,1

Regionalne razlike ne postoje samo u opsegu već i u strukturi nezaposlenih osoba. Da bismo što bolje uočili te razlike, izdvojili smo županije s najvećim brojem evidentiranih nezaposlenih osoba, kao i udjele nezaposlenih prema najnižem i najvišem završenom obrazovanju.

Tablica 31.		Struktura nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja i županijama 31. prosinca 2015. godine					
Županija	Ukupno	Bez škole i nezavrš. osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Splitsko-dalmatinska	42.102	1,0	14,6	36,0	33,1	6,9	8,4
Grad Zagreb	37.463	3,1	16,5	23,9	32,5	8,5	15,5
Osječko-baranjska	32.133	8,1	22,4	29,8	30,3	3,7	5,8
Sisačko-moslavačka	17.599	8,8	27,3	32,5	25,2	3,6	2,5
Vukovarsko-srijemska	16.722	2,6	26,1	34,6	28,9	4,1	3,7
Primorsko-goranska	16.033	5,3	15,5	28,5	30,9	7,5	12,4
Republika Hrvatska	285.468	5,4	20,5	32,0	29,2	5,7	7,3

Udio nezaposlenih bez završene i sa završenom osnovnom školom u Republici Hrvatskoj je 25,9% nezaposlenih, a udio nezaposlenih s prvim stupnjem fakulteta i fakultetom 13,0%. U Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Primorsko-goranskoj županiji su najveća odstupanja u odnosu na republičku strukturu nezaposlenih. Udio nezaposlenih s najnižim obrazovanjem je ispod republičkog, dok udio nezaposlenih s najvišim obrazovanjem iznad republičkog.

Prava tijekom nezaposlenost

Prava nezaposlenih osoba, prema odredbama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Narodne novine“ br. 80/08, 121/10, 25/12, 118/12, 153/13) (dalje: Zakona), sastoje se od prava na: novčanu naknadu, mirovinsko osiguranje, novčanu pomoć, naknadu troškova tijekom obrazovanja, jednokratnu novčanu pomoć, naknadu putnih i selidbenih troškova.

Novčana naknada

Pravo na novčanu naknadu nezaposlena osoba stječe pod uvjetom da u trenutku prestanka radnog odnosa ima 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca. Da bi nezaposlena osoba ostvarila pravo na novčanu naknadu, mora se u roku od 30 dana od prestanka radnoga odnosa, prestanka bolovanja, odnosno porodijskog dopusta prijaviti ovlaštenoj službi za zapošljavanje te podnijeti zahtjev za ostvarivanje naknade. Pravo na novčanu naknadu ne može ostvariti osoba kojoj je radni odnos prestao njezinom krivnjom ili sporazumom. Dužina prava na novčanu naknadu ovisna je o ukupnom vremenu provedenom na radu, kako je to utvrđeno Zakonom.

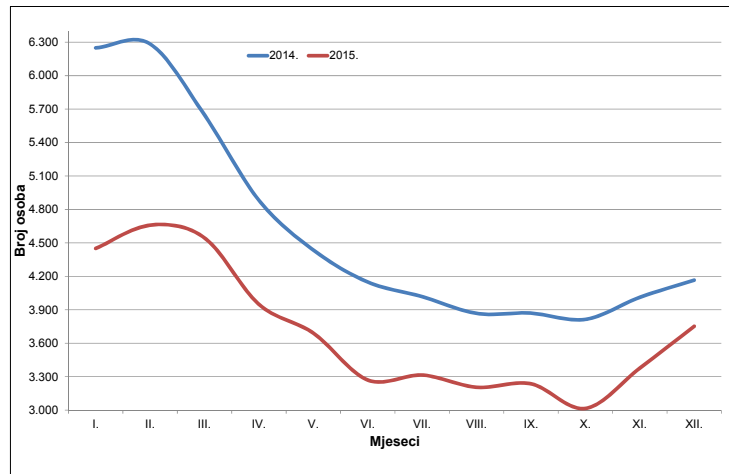
Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu. Isplata novčane naknade u jednokratnom iznosu može se odobriti za otvaranje obrta odnosno samostalne djelatnosti, a i za zapošljavanje u trgovačkom društvu. Osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade čini prosjek obračunate plaće umanjen za doprinose za obvezna osiguranja ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa. Novčana naknada za prvih 90 dana korištenja iznosi 70% a za preostalo vrijeme korištenja 35% od osnovice. Osobama kojima je novčana naknada utvrđena sve do ispunjavanja prvih uvjeta za mirovinu utvrđuje se visina novčane naknade za prvih 90 dana mjeseci 70%, a za preostalo vrijeme korištenja u visini 35% od osnovice.

U Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Regionalnom uredu Osijek, tijekom 2015. godine novčanu naknadu koristilo je prosječno mjesečno 3.705 nezaposlenih osoba, što je za 19,7% ili 911 korisnika manje nego u 2014. godini. Od prosječna broja nezaposlenih novčanu naknadu koristilo je 11,4% nezaposlenih osoba.

Smanjenje prosječna broja korisnika novčane naknade zabilježeno je u svim ispostavama, Belom Manastiru za 15,6% ili 106 korisnika, Donjem Miholjcu za 14,6% ili 38 korisnika, Đakovu za 31,1% ili 187 korisnika, Našicama za 1,8% ili 9 korisnika, Osijeku za 18,9% ili 369 korisnika i Valpovu za 32,6% ili 202 korisnika.

Tablica 32.		Prosječni broj korisnika novčane naknade prema razini obrazovanja i ispostavama u 2015. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	163	49	3	17	23	38	33
	B	670	126	50	85	110	222	77
	C	1.303	177	83	152	200	535	156
	D	1.178	193	70	126	122	547	120
	E	133	11	6	15	17	69	15
	F	258	18	11	20	20	173	16
	Ukupno	3.705	574	223	415	492	1.584	417
	Indeks 15/14.	80,3	84,4	85,4	68,9	98,2	81,1	67,4
Ž	Ukupno	1.826	299	115	196	214	833	169
	Indeks 15/14.	83,2	85,7	104,5	79,0	96,0	82,4	66,3
M	Ukupno	1.879	275	108	219	278	751	248
	Indeks 15/14.	77,6	83,1	71,5	61,9	100,0	79,7	68,1

Grafikon 6.
Korisnici novčane naknade
u 2014. i 2015. godini

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim osobama

Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti propisano je kada se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji nezaposlenih. U 2015. godini doneseno je preko 6.080 prvostupanjskih rješenja o brisanju osoba iz evidencije nezaposlenih. Na rješenja o brisanju podneseno je 76 žalbi, od kojih je 19 riješeno pozitivno.

Novčana pomoć i naknada troškova tijekom obrazovanja

Pravo na novčanu pomoć u visini najnižeg iznosa novčane naknade iz članka 43.stavka 2. Zakona, razmjerno broju dana prisutnosti na obrazovanju i osposobljavanja ima nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje koje organizira, odnosno troškove snosi Zavod. Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje ima pravo na naknadu troškova prijevoza u visini stvarnih troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza, za dane provedene na obrazovanju i osposobljavanju. Budući da tijekom 2015. nije bilo obrazovanja i osposobljavanja, nije bilo novčane pomoći.

Jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova

Nezaposlena osoba kojoj Zavod nije u mogućnosti osigurati zaposlenje u mjestu prebivališta, a koja sama ili posredovanjem Zavoda nađe zaposlenje u drugom mjestu, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć, te na naknadu putnih i selidbenih troškova za sebe, bračnog druga i djecu, od mjesta prebivališta do mjesta zaposlenja. Uvjeti za korištenje ovoga prava utvrđeni su Odlukom o jednokratnoj novčanoj pomoći i naknadi putnih i selidbenih troškova. U 2015. godini novčanu naknadu u jednokratnom iznosu za otvaranje obrta ili trgovačkog društva koristilo je 150 osoba, jednokratnu novčanu pomoć za nezaposlene osobe koje su same ili posredstvom Zavoda našle zaposlenje u drugom mjestu koristile su 2 osobe, a putne troškove za zapošljavanje izvan mjesta prebivališta koristilo je 2.455 osoba.

Profesionalno usmjeravanje i obrazovanje

Prema standardima kvalitete usluga profesionalnog usmjeravanja i obrazovanja, u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Regionalnom uredu Osijek, Odsjek za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje provodi niz stručnih postupaka kojima je cilj utjecati na razinu zapošljivosti nezaposlenih osoba i tražitelja zaposlenja, ali i preventivno djelovati na usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada davanjem stručne pomoći učenicima završnih razreda osnovne i srednje škole pri odabiru škole, odnosno zanimanja.

Profesionalno informiranje i savjetovanje

Profesionalno informiranje i savjetovanje su aktivnosti usmjerene na različite korisnike: nezaposlene osobe - vezano za doškolovanje i razvoj profesionalne karijere, učenike VIII. razreda osnovne škole koji se nalaze pred izborom prvog zanimanja i maturante kojima su nužne informacije i savjeti o mogućnostima studiranja i zapošljavanja. Posebna pozornost posvećena je posebnim kategorijama nezaposlenih (osobama sa

invaliditetom, starijoj populaciji bez osnovne škole, socijalno isključenima) i učenicima s teškoćama u razvoju i zdravstvenim teškoćama, koji imaju sužene mogućnosti izbora zanimanja.

Korisnici	Profesionalno informiranje i savjetovanja	Broj korisnika
Učenici osnovnih škola	Grupno informiranje	359
	Individualno informiranje i savjetovanje	370
	Poticanje upisa učenika VIII. razreda u deficitarna zanimanja	126
Nezaposleni i tražitelji zaposlenja	Grupno informiranje o mogućnostima zapošljavanja i osposobljavanja	156
	Individualno informiranje i savjetovanje	169
	Informiranje i savjetovanje branitelja o mogućnostima osposobljavanja	4

Radionice za nezaposlene osobe

Radionice: Kako tražiti posao, Kako se predstaviti poslodavcu, Radionica samoprocjene i Radionica o osposobljavanju, usmjerene su na pružanje pomoći nezaposlenim osobama s ciljem povećanja njihove zapošljivosti, kroz aktivno traženje posla, pripremu za razgovor s poslodavcem i pomoć u procjeni osobnih radnih potencijala, te definiranju ostvarivog profesionalnog cilja.

Naziv radionice	Broj radionica	Broj osoba
„Kako tražiti posao“	216	1.564
„Kako se predstaviti poslodavcu“		
Radionica samoprocjene		
Radionica o osposobljavanju		

Profesionalna selekcija

Profesionalna selekcija provodi se na temelju zahtjeva poslodavaca za potrebe novog zapošljavanja ili u svrhu osposobljavanja ili doškoloavanja nezaposlenih osoba. Profesionalna selekcija obuhvaća stručni odabir kandidata za određeno radno mjesto ili obrazovanje u kojem se odabiru kandidati koji najbolje udovoljavaju postavljenim zahtjevima. Uključuje ispitivanje sposobnosti, osobina ličnosti, interesa, motivacije, i prema potrebi, specifičnih znanja i zdravstvenog stanja i njihovo uspoređivanje sa zahtjevima radnog mjesta.

Naziv	Broj selekcija	Broj osoba
Profesionalne selekcije	48	608

Osim navedenih aktivnosti, Odsjek za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje u suradnji s civilnim udrugama, održavao je radionice i van Zavoda. Posebna pozornost posvećena je radu sa osobama s invaliditetom, za koje se također održavaju prilagođene spomenute radionice i bivšim ovisnicima kojima pružamo usluge profesionalnog usmjeravanja: informiranje o mogućnostima osposobljavanja, prekvalifikacije i radionice o aktivnom traženju posla.

Centar za informiranje i savjetovanje o karijeri - CISOK

Projektom „Usluge HZZ-a klijentima: Unaprjeđenje cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i ICT podrška“ kojega je Hrvatski zavod za zapošljavanje provodio u sklopu IPA IV „Razvoj ljudskih potencijala“, 2. kolovoza 2013. godine započeo je rad Centra za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK) Osijek (Trg Ante Starčevića 3). Osim u Osijeku, otvoreni su i u Zagrebu, Varaždinu, Koprivnici, Zadru, Šibeniku i Slavonskom Brodu.

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

CISOK Osijek je mjesto pružanja usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja namijenjeno građanima s ciljem pomoći pri odabiru obrazovanja, zapošljavanja i razvoja kompetencija za upravljanje karijerom kroz:

- dostupnost i unapređenje kvalitete cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja
- promicanje cjeloživotnog učenja i trajnog zapošljavanja
- pružanje informacija o svim vidovima edukacije

Tijekom 2015. godine CISOK centar je održao 177 grupnih aktivnosti, a putem individualnih i grupnih informiranja/savjetovanja, usluge Centra je koristilo ukupno 4.649 osoba.

Usluge	Korisnici	Broj korisnika
Nastavak obrazovanja ili karijere	Učenici osnovne škole	1.228
	Učenici srednje škole	1.331
	Studenti	65
	Roditelji	140
Zapošljavanje ili promjena karijere	Nezaposlene osobe	1.656
	Tražitelji zaposlenja	17
Usluge HZZ-a i ostalih institucija	Poslodavci	6
	Zaposleni	50
	Zaposleni u institucijama	143
	Ostali	13

Struktura		Korisnici	
		Broj	Udio %
Spol	Muško	2.133	45,9
	Žensko	2.516	54,1
Dob	Do 15	1208	26,0
	15 - 19	1.373	29,5
	20 - 24	135	2,9
	25 - 29	142	3,1
	30 - 34	233	5,0
	35 - 39	185	4,0
	40 - 44	216	4,7
	45 - 49	312	6,7
	50 - 54	378	8,1
	55 i više	132	2,8
	Nepoznato	335	7,2
Razina obrazovanja	Bez škole i nezavršena osnovna škola	38	0,8
	Osnovna škola	2.505	53,9
	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	505	10,8
	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	665	14,3
	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	115	2,5
	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	375	8,1
	Nepoznato	446	9,6

Aktivna politika zapošljavanja

Projekt Poticanje zapošljavanja Osječko-baranjske županije

Osječko-baranjska županija Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj je, kao i prethodnih godina, i u 2015. godini organizirala i financirala projekt Poticanje zapošljavanja kroz stručno osposobljavanje nezaposlenih osoba. Projektom je obuhvaćeno 60 nezaposlenih osoba, koji pokrivaju različite ciljane skupine: žene, dugotrajno nezaposleni, deficitarna zanimanja i razvijanje posebnih vještina:

- 18 nezaposlenih osoba u Centru za profesionalnu rehabilitaciju u Osijeku osposobljavalo se za izrađivače tradicijskih predmeta tehnikama modeliranja i oslikavanja gline i stakla
- 30 nezaposlenih osoba u Zavodu za informatiku u Osijeku osposobljavalo se za računalnog operatera (ECDL)
- 12 nezaposlenih osoba na Elektrotehničkom fakultetu u Osijeku obrazovalo se za obavljanje poslova u zanimanju Projektant računalnih mreža

Osječko-baranjska županija jedina je županija u Republici Hrvatskoj koja samostalno financira projekte poticanja zapošljavanja. Projekti koji će se provoditi definiraju se u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Regionalnim uredom Osijek, a sukladno potrebama na tržištu. Postupak odabira polaznika provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Osijek. Za provođenje ovih projekata u razdoblju od 2004. godine do kraja 2015. godine iz proračuna Županije izdvojeno je više od 2,74 milijuna kuna, a osposobljavanje je prošlo ukupno 809 nezaposlenih osoba.

Mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2015. godini

Na sjednici održanoj dana 17. prosinca 2014. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je Smjernice za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2017. godine.

Na temelju analize stanja i kretanja na tržištu rada, kao i relevantnih europskih i hrvatskih strateških dokumenata u području zapošljavanja, odnosno, strategije Europa 2020, Nacionalnog programa reformi, Garancije za mlade, Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. te Strategije vladinih programa za razdoblje 2014. – 2016., Smjernice definiraju osnovne prioritete i ciljeve aktivne politike zapošljavanja za razdoblje od 2015. – 2017. godine, koji su podloga za konkretne mjere i aktivnosti.

Mjere iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje usmjerene su na poticanje motivacije za zapošljavanje, sufinanciranje i financiranje obrazovanja i sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba i drugih skupina nezaposlenih kojima prijete socijalna isključenost kao i skupinama kojima prijete dugotrajna nezaposlenost zbog gubitka zaposlenja.

Provedbene mjere iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje (potpore za zapošljavanje, potpore za usavršavanje, financiranje obrazovanja nezaposlenih osoba, zapošljavanje u javnim radovima i ostale mjere iz nadležnosti HZZ-a) temelje se na člancima 34. – 36. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN pročišćeni tekst 12/13, izmjene i dopune Zakona 153/13).

Potpore za zapošljavanje i usavršavanje usklađene su sa Zakonom o državnim potporama (NN 147/14), Smjernicama politike državnih potpora za razdoblje 2014.-2020. (NN 130/2013), Uredbom o skupnim izuzećima (EK) br. 651/2014, Uredbom o potporama male vrijednosti (EK) br. 1407/2013, te imaju obilježja horizontalnih potpora, namijenjenih svim poduzetnicima, ali isključuju poduzetnike u teškoćama.

Potpore za zapošljavanje iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje usklađene su s definicijama iz članaka 32. i 33. Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora koja su sadržana u Uredbi Komisije (EK) br. 651/2014. Potpore za zapošljavanje mogu se dodijeliti u obliku subvencije za plaće za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju na tržištu rada i zapošljavanje radnika s invaliditetom.

Potpore za usavršavanje iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje usklađene su sa definicijama iz članka 31. Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora koja su sadržana u Uredbi Europske komisije (EK) br.651/2014. Potpore za usavršavanje dodjeljuju se za obuke

novozaposlenih radnika ili radnika kojima prijeti gubitak radnog mjesta zbog nedostatka stručnih znanja i vještina.

Potpora za samozapošljavanje usklađena je s Uredbom Komisije (EK) br. 1407/2013 o potporama male vrijednosti. Državnom potporom male vrijednosti smatra se svaka potpora pojedinom poduzetniku, čiji ukupni iznos ne prelazi 200.000,00 eura u kunsjoj protuvrijednosti, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate, u razdoblju od tri fiskalne godine, neovisno o razini davatelja koji dodjeljuje potporu male vrijednosti (ministarstva, gradovi, županije i sl.). Pri tome, ukupna potpora male vrijednosti koja se dodjeljuje bilo kojem pojedinom poduzetniku u sektoru cestovnog prometa ne smije premašivati 100.000,00 eura tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

Mjere iz nadležnosti HZZ-a usmjerene su prema nezaposlenim osobama koje su u nepovoljnom položaju na tržištu rada i zaposlenima kojima prijeti gubitak radnog mjesta i čine slijedeće **pakete mjera za**:

1. Mlade „MLADI I KREATIVNI“
2. Posebne skupine „I POSEBNOST JE PREDNOST“
3. Osobe s invaliditetom „UKLJUČENI“
4. Starije osobe „VAŽNO JE ISKUSTVO“
5. Dugotrajno nezaposlene „I MI SMO ZA NOVI POSAO I UČENJE“
6. NEZAPOSLENE OSOBE ROMSKE NACIONALNE MANJINE
7. Paket mjera „VAŽNO JE OČUVATI RADNO MJESTO“
8. Paket mjera ZA ŽENE

Sve navedene mjere se mogu razvrstati prema **vrsti aktivnosti i intervenciji** te financijskoj podršci, a koje su prilagođene EUROSTAT-ovoj metodologiji:

1. Potpore za zapošljavanje

- Uz pola - pola do prvog posla
- Pola - pola
- Pola - pola za uključivanje
- Pola - pola i za osobe romske nacionalne manjine
- Zamjenski radnik
- Zajedno smo jači
- Dijeljeno radno mjesto
- Rad i nakon stručnog osposobljavanja
- Ostanak u zaposlenosti
- Rad i nakon ljeta

2. Potpore male vrijednosti za samozapošljavanje

- Tvoja inicijativa - tvoje radno mjesto
- Tvoja inicijativa - tvoje sezonsko radno mjesto
- Tvoja inicijativa – tvoje radno mjesto u zelenom gospodarstvu

3. Potpore za usavršavanje

- Učim uz posao - potpora za usavršavanje novozaposlenih osoba
- Znanje se isplati i za zaposlene - sufinanciranje obrazovanja zaposlenih u uvjetima uvođenja novih tehnologija i viših standarda i promjene proizvodnog programa poslodavca
- I mladi uče za posao

4. Obrazovanje nezaposlenih

- Znanje se isplati
- Učenjem do poduzetnika
- Osposobljavanje na radnom mjestu
- Program opismenjavanja
- Priprema za zapošljavanje kroz učenje hrvatskog jezika

- Osposobljavanje za samozapošljavanje

5. Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa

- Rad i staž i prijevoz - stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa

6. Javni radovi

- Radom za zajednicu i sebe
- Romi za Rome
- Pomoć sebi i drugima
- Pokreni zajednicu
- Podrška transformaciji i deinstitucionalizaciji domova socijalne skrbi
- Koordinator društveno korisnog rada
- Pomoć sebi i drugim Romima
- Komunalni radovi
- Mladi za mlade - pomagači u nastavi
- Mladi za EU
- Mladi za zajednicu
- Pomoć zajednici
- Zapošljavanje u društvenom poduzetništvu
- Komunalni javni radovi – otklanjanje posljedica elementarne nepogode

7. Potpore za očuvanje radnih mjesta

- Stalni sezonac
- Potpora za obrazovanje ili osposobljavanje radnika
- Potpora za skraćivanje punog radnog vremena radnika

Osnovni pokazatelji provedbe mjera

Tablica 33.		Osobe uključene u programe aktivne politike zapošljavanja u 2014. godini			
Program/Mjera		Korisnici		Spol	
		Ukupno	Udio%	Muškarci	Žene
UKUPNO		3.819	100,0	1.675	2.144
1.	Potpore za zapošljavanje	581	15,2	346	235
1.1.	Dugotrajno nezaposlene osobe	245	6,4	130	115
1.2.	Osobe bez radnog staža	155	4,1	117	38
1.3.	Osobe iznad 50 godina života	90	2,4	49	41
1.4.	Osobe s invaliditetom	13	0,3	9	4
1.5.	Posebne skupine nezaposlenih	11	0,3	10	1
1.6.	Rad nakon stručnog osposobljavanja	67	1,8	31	36
2.	Obrazovanje	1.319	34,5	423	896
2.1.	Institucionalno obrazovanje				
2.2.	Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa	1.319	34,5	423	896
3.	Javni radovi	1.542	40,4	676	866
4.	Potpore za samozapošljavanje	376	9,8	229	147
5.	Potpore za očuvanje radnih mjesta	1	0,0	1	
Romi		183	4,8	102	81
Osobe s invaliditetom		111	2,9	71	40
Hrvatski branitelji		238	6,2	232	6

Nezaposlenost i zapošljavanje 2015. Osječko-baranjska županija

Tijekom 2015. godine pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Regionalnom uredu Osijek zaprimljeno je 3.165 zahtjeva. Temeljem pozitivno ocijenjenih zahtjeva i potpisanih Ugovora prema vrsti intervencije mjerama je obuhvaćeno 3.819 osoba ili 9,2% uključenih u Republici Hrvatskoj. Po broju uključenih osoba u mjere aktivne politike, Hrvatski zavod za zapošljavanje Regionalni ured Osijek je na trećem mjestu, odmah poslije Regionalnih ureda Zagreb (8.976 osoba ili 21,6%) i Split (3.971 osoba ili 9,5%).

Od ukupno 3.819 osoba obuhvaćenih mjerama, 2.123 osobe su zaposlene, 1.319 osoba je uključeno u obrazovanje i stručno osposobljavanje, a 376 osoba se samozaposlilo, odnosno otvorilo obrt ili poduzeće. Za 1 osobu je korištena potpora za očuvanje radnih mjesta.

Tablica 34.		Struktura osoba uključenih u programe aktivne politike zapošljavanja u 2015. godini					
		Zapošljavanje	Obrazovanje	Javni radovi	Samo-zapošljavanje	Očuvanje rad.mjes.	
UKUPNO		3.819	581	1.319	1.542	376	1
Dob	15 - 19	268	69	152	38	9	
	20 - 24	825	168	432	191	34	
	25 - 29	901	118	518	198	67	
	30 - 34	381	34	149	135	63	
	35 - 39	286	29	45	158	54	
	40 - 44	251	27	17	160	47	
	45 - 49	296	38	5	212	40	1
	50 - 54	310	50	1	222	37	
55 i više	301	48		228	25		
Razina obrazovanja	Bez škole i nezavršena osnovna škola	244	2		240	2	
	Osnovna škola	638	53		566	19	
	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	817	174	146	364	133	
	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	1.077	262	307	344	163	1
	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	370	30	302	14	24	
	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	673	60	564	14	35	

Projekti s potporom Europske unije

IPA 2007.-2013. komponenta IV Razvoj ljudskih potencijala

Dana 1. listopada 2013. godine započela je provedba projekta „**PARTNER NET**“ čiji je opći cilj poticanje rasta zapošljavanja jačanjem Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Osječko-baranjske županije. Tijekom 2015. godine provele su se radionice za izradu Akcijskog plana Strategije razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2020 i za izradu Komunikacijske strategije. Također, izrađena je baza projektnih ideja i usvojeni su strateški dokumenti od strane Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Osječko-baranjske županije.

Održivost projekata

Hrvatski zavod za zapošljavanje Regionalni ured Osijek tijekom 2015. godine radio je na održivosti projekata koji su provedeni od 2006. do 2012. godine u sklopu INTERREG IIIA Program za susjedstvo Slovenija-Mađarska-Hrvatska 2004 -2006, IPA komponente IV Razvoj ljudskih potencijala i komponente II Prekogranična suradnja Mađarska - Hrvatska.

U sklopu projekta „**Učenje i rad**“ kojeg je HZZ RU Osijek proveo s nositeljem Zavodom za zapošljavanje južnog Zadunavlja iz Pečuha, održana je manifestacija „Smotra srednjih škola“ u organizaciji CISOK Osijek na kojoj su predstavljena strukovna zanimanja učenicima osnovnih škola. Manifestaciju je posjetilo 545 učenika, a učestvovalo je 16 srednjih škola koje su predstavljale zanimanja i 16 osnovnih škola.

U sklopu projekta „**Suradnja bez granica – Mađarsko-hrvatska stručna akademija za zapošljavanje**“ kojeg je HZZ RU Osijek proveo u partnerstvu sa Zavodom za zapošljavanje južnog Zadunavlja iz Pečuha s ciljem razvijanja integriranog hrvatsko-mađarskog tržišta rada u prekograničnom području, radilo se na održavanju web stranice koja služi kao info-komunikacijska baza.

U sklopu održivosti projekta „**Osnaživanje i aktiviranje žena na tržištu rada**“ članice udruge „Paleta suvenira“ održavale su kreativne radionice za zainteresiranu javnost te su u njih uključile opću populaciju ali i ciljano osobe s invaliditetom, osobe oboljele od multiple skleroze, članove kulturno umjetničkih društava te polaznike dječjih vrtića i učenike osnovnih škola u Osijeku i OBŽ.

Što se tiče projekta „**Posao i edukacija za osobe s invaliditetom**“ HZZ RU Osijek je sudjelovao kao partner u nizu projekata za tu skupinu i provodio aktivnosti za jačanje ciljane skupine.

U sklopu projekta „**Motivacija dugotrajno nezaposlenih osoba**“ Odsjek profesionalnog usmjeravanja i obrazovanja HZZ-a RU Osijek održao je 6 dvodnevnih motivacijskih radionica u kojima je sudjelovalo 38 nezaposlenih osoba korisnika socijalne pomoći.

U sklopu projekta „**Umrežavanje, obrazovanje i podizanje konkurentnosti za više boljih poslova**“ ("NEC") Pučko otvoreno učilište Osijek nudi program obrazovanja za Upravljanje ljudskim potencijalima u malom i srednjem poduzetništvu razvijen tijekom projekta, te se održava izrađena web stranica www.lpz-obz.eu.

Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Osječko-baranjske županije

Tijekom 2015. godine Lokalno partnerstvo Osječko-baranjske županije je radilo na izradi nove Strategije razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2020 i pratećih dokumenata u sklopu EU financiranog projekta PARTNER-NET.

Uspostavljanje partnerskih odnosa

Hrvatski zavod za zapošljavanje Regionalni ured Osijek je kao partner/suradnik tijekom 2015. godine sudjelovao u aktivnostima projekata lokalnih dionika na tržištu rada u sklopu slijedećih grant shema: Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja - faza 2 - 1 projekt, Unapređenje kvalitete u visokom obrazovanju uz primjenu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira - 1 projekt, Ministarstvo socijalne politike i mladih – 1 projekt.

Zaključak

Temeljna odrednica općeg društvenog i gospodarskog razvoja i napretka ljudske zajednice u cjelini jest njezino **stanovništvo**. Stanovništvo je nositelj gospodarskog razvoja jer ono predstavlja proizvodnu (radnu) snagu koja pokreće i usmjerava sve djelatnosti u prostoru, dok će istodobno, promjene intenziteta i strukturalnih značajki gospodarskog razvoja uvelike odrediti daljnje tendencije u razvoju stanovništva (razvoj demografskih struktura, rast standarda stanovništva).

Najkonkurentnija gospodarstva imaju i najkvalitetniju **radnu snagu**. Prihvatanje koncepta konkurentnosti ključno je pitanje daljnjeg razvoja Hrvatske jer su brojna istraživanja pokazala snažnu vezu između pokazatelja konkurentnosti i dinamike gospodarskog rasta, a to povratno utječe na privlačenje stranih ulaganja, ublažavanje siromaštva i nejednakosti, političku stabilnost i drugo. U ostvarivanju konkurentnosti gospodarstva posebno se ističe važnost konkurentnosti radne snage. Ovdje se misli na radnu snagu u širem smislu kao na ljudski resurs, odnosno zaposlene i nezaposlene te na neaktivne osobe koje se potencijalno mogu aktivirati i zaposliti.

Nezaposlenost je jedan od najozbiljnijih problema s kojima se suočava suvremeno društvo. Iako je za očekivati da će se porastom gospodarstva smanjiti broj nezaposlenih, pojavljuje se problem nezaposlenih kao potencijala za gospodarski razvoj i konkurentnost. Točnije razvoj gospodarstva velikim dijelom ovisi i o ljudskim potencijalima s kojima raspolaže tržište, jer nove tehnologije zahtijevaju i nova znanja i vještine. Zbog toga, problem nezaposlenosti, podnezaposlenosti, a i zaposlenosti treba promatrati i rješavati višeslojno. S jedne strane, koliko god je apsurdno u današnjoj situaciji, su nepopunjena slobodna radna mjesta, a s druge strane veliki broj nezaposlenih s neodgovarajućim znanjima i vještinama. Sve zahtjevnije tržište rada, treba fleksibilniju i konkurentniju radnu snagu.

2015. godine zaustavljen je dugogodišnji pad gospodarskih aktivnosti u Osječko-baranjskoj županiji, tako se na kraju godine zaposlenost povećala za 1,5%, a nezaposlenost smanjila za 8,0%, što i dalje znači da je jedan dio stanovništva izašao iz radno sposobnog stanovništva (stariji od 64 godine) ili otišao u ekonomski neaktivno radno sposobno stanovništvo.

Budući da nezaposleni čine potencijal za postizanje gospodarskog razvoja, od njihove motiviranosti, osposobljenosti i prilagodljivosti ovisi koliko će biti konkurentni na tržištu rada. Kako nezaposlenost pada, tako raste nefleksibilnost radne snage (prilagodljivost promjenama na tržištu rada), tj. struktura nezaposlenih je sve lošija: 56% nezaposlenih su žene, 40% je starijih od 45 godina, 56% čeka na posao duže od godinu dana i 30% nezaposlenih je bez i sa završenom osnovnom školom. Udio dugotrajno nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih i dalje ostaje visok, posebno osjetljivih kategorija nezaposlenih, žena, mladih i starijih nezaposlenih osoba te osoba s invaliditetom. Struktura je još gora, ako uzmemo u obzir da se tijekom 2015. godine u evidenciju nezaposlenih prijavljivalo više žena od muškaraca koji su se brže zapošljavali, te da se dugotrajnost nezaposlenih skraćivala zbog velikog broja novoprijavljenih. Međutim, ako bi trajnost nezaposlenosti promatrali bez sezonskog, tj. kratkotrajnog zapošljavanja, došli bismo do poražavajućih podataka.

Kao što smo naveli, strukturu nezaposlenih sve više čine osobe koje ne posjeduju znanja i vještine potrebne gospodarstvu. Zbog toga se postavlja pitanje kako, nakon oporavka gospodarstva, vratiti nezaposlene natrag na posao, ako znamo da se svake godine pojavljuje desetak potpuno novih zanimanja i kako za neke djelatnosti „budućnosti“, primjerice sektor obnovljive izvore energije, nemamo obrazovanu radnu snagu. To potvrđuje i Cedefopova analiza (Cedefop, Nova potreba za vještinama, Naglasak na 2010. Luxemburg, 2008.) prema kojoj će u EU 25 između 2006. i 2020. godine, broj poslova za koje će biti potrebna visoka stručna sprema porast će s 25,1% na 31,3% ukupnog broja poslova. Također broj poslova za koje će biti potrebna srednja stručna sprema porast će sa 48,3% na 50,1%, dok će se udio poslova za koje je potrebna niža stručna sprema smanjiti s 26,2% na 18,5%.

Ulaskom u Europsku uniju, Republika Hrvatska je prihvatila **Europsku strategiju za pametan, održiv i uključiv rast – Europa 2020**, kojom smo kao članica dobili određene „privilegije“ ali i obveze kroz Smjernice za politiku zapošljavanja u državama članicama:

- Smjernica 7: povećati sudjelovanje na tržištu rada i smanjiti strukturu nezaposlenih - do 2020. godine 75% stanovništva u dobi između 20 i 64 godine treba biti zaposleno
- Smjernica 8: razviti vještu radnu snagu koja će odgovarati potrebama tržišta rada, promovirati kvalitetu poslova i cjeloživotno učenje

- Smjernica 9: poboljšati učinak obrazovnih sustava i sustava obrazovanja na svim razinama, povećati sudjelovanje u visokom obrazovanju - do 2020. godine stopa ranog napuštanja škole treba biti ispod 10%, a najmanje 40% mlade populacije u dobi između 30 i 34 godine treba imati visokoškolsku diplomu
- Smjernica 10: promicati socijalnu uključenost i boriti se protiv siromaštva – do 2020. godine umanjiti broj ugroženih siromaštvom, smanjivši njihov broj za preko 20 milijuna

Krajem 2014. godine, Europska komisija je prihvatila **Operativni program učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Republike Hrvatske**, u kojem su detaljno prikazani investicijski prioriteti i specifični ciljevi u četiri prioritetne osi:

Prioritetna os 1 Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage

Više od trećine sredstava namijenjeno je mjerama za potporu pristupu održivom i kvalitetnom zapošljavanju nezaposlenih osoba. Naglasak je osobito stavljen na učinkovite mjere aktivne politike tržišta rada za mlade, dugotrajno nezaposlene, žene i starije radnike, kao i na preventivne mjere za smanjenje rizika od gubitka radnih mjesta u izmijenjenim gospodarskim prilikama.

Prioritetna os 2 Socijalno uključivanje

Aktivnosti vezane uz područje socijalnog uključivanja predviđaju promicanje socijalne i ekonomske jednakosti, suzbijanje diskriminacije, prijelaz s institucionalne skrbi na skrb u zajednici, poboljšanje dostupnosti i održivosti socijalnih i zdravstvenih usluga, kao i poticanje društvenog poduzetništva.

Prioritetna os 3 Obrazovanje i cjeloživotno učenje

Oko 28 posto proračuna OP-a investirat će se u osiguravanje adekvatnog usklađenja znanja i vještina s potrebama tržišta rada i u tom će se smislu poticati tercijarno obrazovanje, strukovno obrazovanje i cjeloživotno učenje te poboljšanje pristupa kvalitetnom obrazovanju.

Prioritetna os 4 Dobro upravljanje

Potpora javnoj upravi obuhvaćena je kroz aktivnosti poboljšanja kapaciteta i usluga javne uprave, uključujući bolje upravljanje javnim financijama, razvoj e-uprave i borbu protiv korupcije. Predviđa se i promicanje javnog dijaloga, partnerstva i jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i socijalnih partnera. U pravosuđu se osobit naglasak stavlja na poboljšanje učinkovitosti i neovisnosti.

Prema nekim prognozama nezaposlenost će se smanjivati, međutim, ono što je sigurno, još više će se produbiti negativna struktura nezaposlenih i zbog toga je za skupine nezaposlenih koji se „teže“ zapošljavaju potrebno naći nove metode kako bi se vratili na tržište rada i to kroz aktivne i preventivne mjere zapošljavanja. Programi osposobljavanja, nova znanja i vještine koje nezaposleni mogu steći kroz osposobljavanje, jednim dijelom određenu skupinu mogu vratiti na tržište rada, a s druge strane zadovoljiti potrebe poslodavaca za, uglavnom, deficitarnim zanimanjima.

I na kraju, za ostvarenje ovih ciljeva vrlo je značajno aktivno uključivanje svih dionika na tržištu rada, od obrazovanja do gospodarstva, lokalne zajednice i javnih institucija kroz Lokalna partnerstva za zapošljavanje, odnosno kroz zajedničku **Strategiju razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2020.** (svibanj 2015.), koja je temelj za izradu i provedbu projekata Europskog socijalnog fonda:

Prioritetni cilj 1 Razvoj sustavnog upravljanja ljudskim potencijalima

- Mjera 1.1. Osiguravanje učinkovitog funkcioniranja Lokalnog partnerstva za zapošljavanje
- Mjera 1.2. Povezivanje i dugoročna suradnja između LPZ-a i ostalih dionika u provedbi Strategije razvoja ljudskih potencijala
- Mjera 1.3. Usklađivanje ponude na tržištu rada s trendovima u gospodarstvu

Prioritetni cilj 2 Razvoj ljudskih potencijala

- Mjera 2.1. Promicanje cjeloživotnog učenja i obrazovanja
- Mjera 2.2. Unaprjeđenje školskog sustava

Prioritetni cilj 3 Uspostavljanje održivog i funkcionalnog tržišta rada

- Mjera 3.1. Umrežavanje dionika iz znanstvenog, javnog, privatnog i obrazovnog sektora
- Mjera 3.2. Uspostavljanje i razvoj inovativnih oblika i pristupa razvoju ljudskih potencijala
- Mjera 3.3. Integracija skupina u nepovoljnom položaju u društvo i tržište rada